SALA DE LECTURĂ

Proletari din toate țările, uniți-vă !

Tribuna școlii

Revistă editată de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință, Cultură, Poligrafie, Presă și Edituri

ANUL XVII (XXXVIII) Nr. 309 (1 395)
Simbătă, 12 martie 1988

8 pagini — 2,50 lei

„Activitatea politico-educativă trebuie să dezvolte puternic sentimentul de demnitate, mîndria de a fi cetățean al României socialiste, de a fi participant activ la realizarea celei mai drepte și mărețe societăți, de a sluji, în orice împrejurări, țara, poporul, independența și suveranitatea patriei noastre !".

NICOLAE CEAUȘESCU

DOUĂ DECENII DE GLORIOASE ÎMPLINIRI

Eveniment important al vieții politice și sociale din țara noastră, cea de-a IV-a Conferință pe țară a președinților consiliilor populare, organizată la începutul acestei luni, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, s-a constituit într-un larg și reprezentativ forum al democrației muncitorești revoluționare, care a dezbătut, într-un înalt spirit comunist, de exigență și autoexigență, activitatea pe primii doi ani ai acestui cincinal și a adoptat importante programe de acțiune pentru creșterea contribuției consiliilor populare la realizarea planului de dezvoltare economico-socială în profil teritorial, pe anul 1988 și pe întregul cincinal, pentru înfăptuirea noii revoluții agrare și a măsurilor privind însemnate domenii ale vieții sociale.

Cu acest prilej, participanții la Conferință și-au exprimat, în numele tuturor celor pe care-i reprezintă, sentimentele de profundă admirație, dragoste fierbinte și nețărmurită recunoștință față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, eminentul conducător și strateg al destinelor patriei și națiunii noastre, etitorul României moderne, care a inaugurat, după Congresul al IX-lea al partidului, prin concepția și activitatea sa clarvăzătoare, profund științifică și umanistă, cea mai glorioasă epocă din milenara istorie a patriei, denumită, cu mîndrie și temei, „Epoca Nicolae Ceaușescu".

Înaltă prețuire, aleasă stimă și profundă recunoștință au fost exprimate, cu acest prilej, față de prestigioasa activitate desfășurată de tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu eminent om politic și savant de largă recunoaștere internațională, pentru contribuția importantă pe care o aduce la elaborarea și înfăptuirea planurilor și programelor de dezvoltare economico-socială a patriei, la înflorirea științei, învățămîntului și culturii românești.

Magistrala cuvîntare rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, document programatic de excepțională valoare teoretică și practică, reprezintă o strălucită sinteză a mărețelor realizări obținute de poporul nostru, sub conducerea partidului, în toate domeniile vieții economice și sociale. Cuvîntarea a cuprins o vastă și multilaterală analiză a drumului glorios străbătut de societatea noastră socialistă, de poporul nostru, în anii construcției socialiste, cu deosebire în cei peste 20 de ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, a sarcinilor actuale și de perspectivă ale consiliilor populare, a principalelor direcții de acțiune pentru activitatea viitoare a acestora.

Prezentîndu-se într-un moment de o deosebită însemnătate pentru poporul nostru — împlinirea a două decenii de la reorganizarea administrativ-teritorială a țării și înființarea județelor, moment ce a marcat întreaga devenire a patriei —, cuvîntarea secretarului general al partidului a înfățișat un cuprinzător tablou al uriașelor transformări care au confirmat pe deplin caracterul obiectiv necesar al acestei măsuri de importanță istorică.

Repartizarea rațională, echilibrată a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, dezvoltarea armonioasă a tuturor județelor — idee fundamentală în întreaga concepție teoretică și practică a secretarului general al partidului, care-și are un loc distinct în vasta operă de transformare revoluționară a societății românești — s-a afirmat în cele două decenii ca un obiectiv major al politicii partidului. Edificarea continuă a unui asemenea proces revoluționar s-a

TRIBUNA ȘCOLII

(Continuare în pag. a 3-a)

În cele două decenii, fiecare județ s-a îmbogățit cu frumoase și trainice edificii școlare destinate instruirii și educării tineretului

Primăvara de lîngă noi

Îmi place să cred că soarele acesta frumos, de primăvară, reînviat din nou peste țară, răsare din ochii femeilor române — din ochii mamelor, surorilor, soțiilor, colegelor și fiicelor noastre. Dar, mai ales, din ochii și inima celor care au semănat și seamănă lumina de carte în sufletul fînăr al copiilor patriei — educatoarele, învățătoarele și profesoarele cuprinsurilor românești, fiice devotate ale neamului.

Ori de cîte ori intru într-o grădiniță, într-o școală sau într-un liceu, văzîndu-le strădaniile, aflîndu-le rezultatele în muncă, simt dinspre ele adierea impetuoasă și dulce a primăverii, chiar dacă altul e anotimpul. Pentru că educatoarele, învățătoarele și profesoarele țării, alături de bărbații de la catedră, aleg bob cu bob adevărul și știința acestei lumi, semănîndu-le în sufletul copiilor și tinerilor. Ele se identifică cu lumina, respiră și inspiră lumină, pe care apoi o induc, sublim, nu fără eforturi, în mințile și în inima celor pe care îi cresc și educă.

E primăvară. Peste întinsul cîmpiilor române se arată mii de semănători, punînd sămînță aleasă în brazde. Din sămînță, prin îngemănarea soarelui, a gliei fertile și a hărniciei oamenilor, recolta va fi însutită.

E primăvară. În fața grădiniței de copii de lîngă blocul meu, același zarzăr grăbit să ia din nou premiul întîi la înflorire, pe întreg cartierul Titan, și-a aprins beculețele florilor. Scapără din ele, atrăgînd atenția trecătorilor care, oricît de grăbiți, se opresc să-l privească o clipă.

E primăvară, și e ziua tuturor femeilor lumii. Cu pace în suflet, cu încredere în viitorul țării și al planetei, ne îndreptăm cele mai curate gînduri spre tovarășele de lîngă noi, care ne fac viața frumoasă și roditoare. La mulți ani !

DIM. RACHICI

CADRE DE ÎNALTĂ CALIFICARE PENTRU DOMENII PRIORITARE ALE ECONOMIEI NAȚIONALE

VIITORII MINERI

— Convorbire cu prof. univ. dr. ing. DUMITRU FODOR, rectorul Institutului de Mine din Petroșani —

Red. : Colectivul de cadre didactice al Institutului de Mine din Petroșani formează generații de specialiști care să poată face față exigențelor actuale și de perspectivă ale perfecționării și modernizării industriei miniere. Vă rugăm, pentru început, să prezentați cîteva dintre caracteristicile dezvoltării acestui important sector industrial.

D. Fodor : Astăzi, exploatarea minieră nu mai este aceea care era acum 10—20 de ani, în sensul că astăzi toate operațiile grele de muncă din subteran sînt executate mecanizat. Lucrările miniere de deschidere, de pregătire și sapă se execută cu combine de mare randament, care dau stabilitate și siguranță deplină în exploatare. Abatajele din care se extrage utilul sînt înzestrate integral cu „complexe mecanizate" — un ansamblu de agregate și mașini care totalizează tăierea, transportul și susținerea spațiului exploatat. Astăzi în toate minele noastre există asemenea mijloace mecanizate. Ele sînt fabricate de uzinele românești. Evident, că folosirea acestor complexe de exploatare oferă noi condiții de muncă. M-am referit la exploatarea zăcămintelor de cărbune. Cît privește exploatarea zăcămintelor de minereuri, este de precizat că, acolo, extragerea se face obligatoriu prin perforare și împușcare. Avem mașini moderne de perforat și mașini pentru încărcarea metalului rezultat din împușcare, material care este transportat cu vagoane de mare capacitate.

Red. : În ce măsură și cum influențează aceste caracteristici ale industriei miniere moderne, modul în care este reorganizată și se desfășoară pregătirea viitorilor specialiști din domeniul respectiv ?

D. Fodor : Institutul nostru împlinește în curînd 40 de ani de existență. Evoluția sa a înregistrat modificări pozitive de la un an la altul, mai cu seamă după Congresul al IX-lea al partidului. Bineînțeles că pregătim oameni capabili să facă față problemelor cu care se vor confrunta în producția minieră modernă. Institutul de Mine din Petroșani pregătește cadre pentru exploatarea minieră în subteran, exploatarea minieră la zi (în carieră), prepararea substanțelor minerale utile, topografie minieră, mașini și instalații miniere și electromecanică tehnologică. Pentru toate aceste domenii de pregătire am fost și sîntem în permanență preocupați de actualizarea conținutului planurilor și programelor de învățămînt cu cele mai noi achiziții din domeniul științei și tehnicii miniere. De trei ani de zile, lucrăm după noi planuri de învățămînt în care am introdus o serie de discipline cu caracter electric și mecanic, așa cum ne-a indicat tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al

(Continuare în pag. a 3-a)

VIITORII PETROLIȘTI

— Convorbire cu prof. univ. dr. ing. DUMITRU SĂNDULESCU, rectorul Institutului de Petrol și Gaze din Ploiești —

Red : În Institutul de Petrol și Gaze din Ploiești sînt pregătite cadre în perspectiva dezvoltării și modernizării industriei petroliere. Vă rugăm să amintiți cîteva dintre cele mai importante probleme cu care urmează să se confrunte viitori specialiști în forajul sondelor și exploatarea zăcămintelor de petrol și gaze.

D. Săndulescu : Domeniul de activitate al inginerului petrolist, absolvent al Facultății „Forajul Sondelor și Exploatarea Zăcămintelor de Petrol și Gaze", este mult mai vast decît pare la prima vedere. Acești specialiști forează sonde pentru extracția țițeiului, a gazelor, a apelor industriale, potabile, a apelor minerale, a apelor termale, ape necesare tratamentelor balneare. Ei proiectează și execută foraje geotehnice pentru construcții industriale — metrou, baraje, autostrăzi etc. Probleme deosebite ridică forajele de mare adîncime — peste 4 000 m — și forajele executate de pe platformele marine în vederea exploatării zăcămintelor submarine. În exploatarea țițeiului problema principală cu care se confruntă petrolistul este aceea a măririi factorului de recuperare. Pentru acest obiectiv s-au cercetat și în parte s-au aplicat metodele : asigurarea unor procese de dezlocuire miscibilă (cu solvenți, azot, dioxid de carbon); procese de dezlocuire cu ajutorul substanțelor chimice (polimeri, soluții surfactante, soluții caustice) ; procese termice (injecții de abur, combustia subterană, injecția de apă caldă) ; procese miniere. Tot inginerului petrolist îi revine sarcina de proiectare, construcție și exploatare a conductelor magistrale de transport pentru țiței sau gaze, ca și a sistemelor de distribuție a gazelor și a apei în rețele urbane.

Red : Prin ce se caracterizează noile condiții de studiu create studenților din institutul dumneavoastră tocmai pentru a fi pregătiți să facă față cerințelor actuale și de perspectivă ale producției din această ramură economică ?

D. Săndulescu : Dezvoltarea excepțională a tuturor domeniilor industriei românești, cutezătorul program de asigurare a progresului oferă tinerei generații, mai mult ca oricînd, toate posibilitățile de valorificare a capacităților sale creatoare. Înființat cu 40 de ani în urmă, Institutul de Petrol și Gaze și-a făurit o tradiție și un prestigiu incontestabil prin valoarea și munca profesorilor săi și a celor peste 12 000 de ingineri pe care i-a format, care au construit și dezvoltat în continuare industria modernă petrolieră din țara noastră ; peste 1 500 ingineri cetățeni străini, absolvenți ai institutului nostru lucrează cu succes în peste 80 de țări de origine, dovedind, în fapt, nu numai politica de pace și colaborare a statului nos-

(Continuare în pag. a 3-a)

Convorbiri realizate de OCTAVIAN BUZESCU

Tezaur spiritual

Inaugurarea manifestărilor dedicate unor importante personalităţi şi evenimente din istoria învăţămîntului la Biblioteca Centrală Pedagogică

Biblioteca Centrală Pedagogică a inaugurat, recent, un ciclu de manifestări dedicate unor importante personalităţi şi evenimente din istoria învăţămîntului nostru. Această acţiune a debutat printr-o expoziţie dedicată unuia dintre cei mai proeminenţi reprezentanţi ai învăţămîntul nostru — Spiru Haret. Vernisajul expoziţiei a fost onorat de prezenţa profesorului universitar dr. doc. Ion Teoreanu, ministrul educaţiei şi învăţămîntului, care, în cuvîntul său inaugural, a subliniat că, aşa cum se cunoaşte, dintotdeauna, poporul nostru şi-a cinstit înaintaşii întru progresul învăţămîntului, ştiinţei şi culturii. Niciodată însă moştenirea lăsată de ei nu a fost mai plenar valorificată ca în zilele noastre. Datorăm acest fapt noilor condiţii statornicite, de peste două deceniî, în societatea noastră, orientărilor şi indicaţiilor de însemnătate istorică ale conducătorului partidului şi statului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, privind preluarea creatoare şi continuarea, la un nivel calitativ superior, a tradiţiilor înaintate ale şcolii, ştiinţei şi culturii româneşti. În acelaşi timp, gîndurile noastre se îndreaptă, cu emoţie şi profundă recunoştinţă, către tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu, eminent om politic şi proeminentă personalitate ştiinţifică a lumii contemporane, preşedinte al Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului, care îndrumă nemijlocit şi acordă un sprijin permanent, generos, acestor domenii hotărîtoare pentru progresul şi prosperitatea patriei.

Vernisajul expoziţiei dedicate lui Spiru Haret se înscrie în preocupările pentru punerea în evidenţă, tot mai deplină, a activităţii unora dintre străluciţii înaintaşi ai învăţămîntului românesc. Este primul străin doctor în matematici la Paris. Trimis aici ca bursier pentru patru ani şi răspunzînd unei mai vechi predilecţii intelectuale, se dedică studiului problemelor mecanicii cereşti şi dobîndeşte, la 30 ianuarie 1878, doctoratul cu teza „Sur l'invariabilité des grands axs des orbites planetaires". Elogiată în capitala Franţei (decanul Facultăţii de Ştiinţe din Paris felicită Ministerul Instrucţiunii din România şi România însăşi pentru calitatea lucrării), teza lui Haret argumentează matematic faptul că sistemele planetare nu au stabilitatea care li se atribuia de ştiinţa timpului. În ţară elogiile sînt, de asemenea, numeroase.

Deşi i se propusese un post de profesor la Universitatea din Grenoble, Haret revine la Bucureşti, unde este numit profesor al catedrei universitare pe care a onorat-o toată viaţa, indiferent de funcţiile administrative pe care le va avea .Puterea conştiinţei, probitatea muncii, optimismul increzător, setea de activitate, de exactitudine sînt caracteristice pentru omul de ştiinţă şi omul faptei care a fost Spiru Haret. Meritele îi sînt recunoscute ; în 1879 devine membru corespondent al Academiei Române, iar în 1892 este ales membru titular. Demnităţile pe care le-a ocupat, inspector general şcolar, secretar general al Ministerului Instrucţiunii, Cultelor şi Artelor, ministru, la acelaşi minister, au reprezentat momente de mare importanţă pentru istoria învăţămîntului nostru.

De numele lui Haret se leagă o vastă operă legislativă, şcolară şi pedagogică, care ia în considerare eforturile anterioare, valorificînd superior tot ceea ce este apreciat că ar putea contribui la perfecţionarea învăţămîntului. Rapoartele, circularele, deciziile, dispoziţiile, programele, regulamentele, modificările la legile învăţămîntului, precum şi alte lucrări ale sale poartă pecetea unor gînduri trăite şi semnifică, fiecare, un progres în evoluţia învăţămîntului românesc, a gîndirii sociale şi pedagogice. Din toate acestea se desprinde un univers de idei şi principii, care reliefează o concepţie politică, socială şi pedagogică unitară. Evident opera de „reformator-pedagog" a lui Haret, prin care se pune capăt eterogenităţii învăţămîntului, dîndu-ne un caracter unitar sistemului educaţional, nu este lipsită de contradicţii, de umbre, cunoscute de către cercetătorii în domeniu.

În încheiere, ministrul educaţiei şi învăţămîntului a arătat că astăzi cînd întregul nostru popor făureşte, sub conducerea partidului, în frunte cu secretarul său general, t o v a r ă ş u l Nicolae Ceauşescu, noua orînduire socială, înălţînd, cu braţele şi înţelepciunea sa, cea mai frumoasă casă — socialismul multilateral dezvoltat — ne aducem aminte cu mîndrie, cu dragoste şi veneraţie de toţi înaintaşii care au purtat prin vremi, pe strămoşeştile meleaguri, făclia ştiinţei de carte. Să nu uităm însă nici un moment că noi nu sîntem numai beneficiarii lor, ci şi continuatorii înaintaşilor, precum şi strămoşii generaţiilor viitoare, iar această calitate înseamnă, mai presus de toate, noi eforturi de muncă şi gîndire creatoare, astfel încît învăţămîntul să transpună în viaţă, zi de zi, la cote calitativ superioare, sarcinile ce-i revin din hotărîrile de partid şi de stat, să-şi îndeplinească în tot mai bune condiţiuni menirea ce-i revine în societate.

Extemporal la dirigenţie

După „Declaraţie de dragoste" (1985) şi „Liceenii" (1986), scenaristul **George Şovu** şi regizorul **Nicolae Corjos** ne oferă un nou film despre adolescenţă, despre educaţie. „Extemporal la dirigenţie" **(imaginea — Alexandru Groza)** se intitulează cel de al treilea „episod" al acestui „serial cinematografic" care prilejuieşte spectatorilor, mai ales celor tineri, retrăirea farmecului vîrstei de elev, dar şi confruntarea, uneori gravă, cu o problematică majoră, complexă, caracteristică acestei perioade definitorii pentru formarea personalităţii.

Şi în „Extemporal la dirigenţie" marea majoritate a tinerilor, care inundă ecranul cu frumuseţea şi entuziasmul lor juvenil, sînt elevi, elevi de liceu, fie veseli, nepăsători şi neastîmpăraţi, fie frămîntaţi de înţelegerea unor adevăruri fundamentale, mereu preocupaţi de aspectele cotidiene ale vieţii de şcoală.

Dintre ei fac parte şi Anca şi Doru, cuplul protagoniştilor, interpretaţi cu dezinvoltură şi candoare de către debutanţii **Mădălina Pop şi Dan Zamfirescu.** Între cei doi colegi de clasă se înfiripă o poveste de dragoste, a cărei vrajă ameninţă să se destrame, fiindcă cel iubit pare a nu fi şi cel visat ; totuşi, pînă la urmă, toate se sfîrşesc cu bine, în ciuda faptului că nici o secvenţă nu marchează examenul de conştiinţă care determină transformarea revelatoare a adolescentului îndrăgostit. Scenariul s-a ferit, parcă, să creeze probleme acestui erou principal (deşi adolescenţa este „vîrsta problemelor"), limitîndu-i aria de manifestare, nedîndu-i prilejul să se dezvăluie, să evolueze sub ochii noştri. În compensaţie, portretele altor elevi, ca, de exemplu, Buzescu-fiul, Mihai sau Tudor, sînt puternic conturate, dînd tinerilor **Cosmin Şofron, Mihai Constantin şi Iulius Liptac** posibilitatea de a-şi realiza rolurile cu profunzime, vigoare şi acurateţe.

Celălalt grup de personaje — care potenţează şi în acelaşi timp, echilibrează conflictul principal al filmului — îl formează profesorii. Din rîndul acestora se detaşează, pregnant, un duo redutabil : Socrate şi Isoscel. Prezenţa lor, tonică, plină de firesc dă consistenţă subiectului, accentuează nota de poezie şi autenticitate. De fapt adevăratul şi cel mai dificil „extemporal" îl dau aceşti doi diriginţi : primul, în calitatea sa de părinte, mai puţin înţelept decît profesorul de filosofie, de tată uimit şi stînjenit cînd constată că fiica lui a crescut şi este îndrăgostită ; al doilea, în ipostaza, ridicolă, de pedagog învechit şi ranchiunos, care practică (şi crede în) autoritatea bazată pe teamă şi constringere, dar care ascunde sub crusta rigidităţii un suflet delicat de om însingurat. Artiştii care le dau viaţă, adevăraţi virtuoşi ai ecranului, îndrăgiţi şi aplaudaţi pentru aceste creaţii şi în seriile anterioare, sînt **Ion Caramitru şi Tamara Buciuceanu Botez.** Aceştia sînt secondaţi cu discreţie şi sobrietate, de **Diana Lupescu, Cristina Deleanu şi Mariana Cercel,** în rolurile colegelor de cancelarie.

Relevînd fapte şi oameni care se constituie în modele de conduită, atingînd puncte vulnerabile ale educaţiei sau caracterului uman, „Extemporal la dirigenţie" reuşeşte să se apropie de universul adolescenţei cu duioşie, sensibilitate şi umor. Sălile arhipline ale cinematografelor în care rulează, plăcerea cu care se participă, de cîte două-trei ori la rînd, la acest „extemporal filmat", apreciat cu nota 10 de publicul spectator, demonstrează, încă o dată, că regizorul **Nicolae Corjos** stăpîneşte, cu multă siguranţă, secretul filmului de mare succes.

VALERIA BACIU

Orizont editorial

AM CITIT, VĂ RECOMANDĂM:

MATEMATICĂ

PROBLEME DE ANALIZĂ NUMERICĂ REZOLVATE CU CALCULATORUL, de Gh. Marinescu, Irina Rizzoli, I. Popescu şi Cristina Ştefan, Editura Academiei, 1987

În volum se prezintă în mod sistematic metode de analiză numerică cu ajutorul cărora se rezolvă probleme de matematică, algebră, ecuaţii diferenţiale şi cu derivate parţiale. Metodele prezentate sînt precedate de explicaţii riguroase asupra noţiunilor utilizate. Metoda este însoţită de un program de calcul explicat şi urmat de un exemplu concret. Lucrarea se adresează tuturor profesorilor de specialitate, studenţilor din învăţămîntul superior — universităţi şi institute politehnice, matematicienilor, precum şi celor ce utilizează tehnicile de calcul în activitatea de cercetare sau producţie (fizicieni, chimişti, ingineri etc.).

BIOLOGIE

TRATAT DE MICROBIOLOGIE GENERALĂ, VOL. 3 „GENETICA", de George Zarnea, Editura Academiei, 1987

Lucrarea tratează bazele teoretice ale fenomenelor genetice comune diferitelor categorii de microorganisme, precum şi aplicaţiile lor practice, insistînd îndeosebi asupra acelora cu importanţă deosebită pentru practica medicală, agricolă şi industrială. Sînt abordate probleme privind genetica bacteriană şi virală, codul genetic, mecanismele de transfer de material genetic, mutaţiile la microorganisme, reglarea activităţii celulare, inginerie genetică. Utilizarea tehnicilor de inginerie genetică pentru ameliorarea plantelor şi animalelor, pentru creşterea productivităţii microorganismelor utile în industria medicamentelor şi alimentară sau folosirea microorganismelor pentru extragerea de substanţe utile din minereuri şi recuperarea ţiţeiului din zăcăminte sînt numai cîteva coordonate, în cadrul actualului program de cercetare în domeniul biotehnologic.

INFORMATICĂ

PARADIGMELE COMUNICĂRII, de Maria Cornelia Bârliba, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1988

Prin cartea sa, **Paradigmele comunicării** — apărută recent în Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică — Maria Cornelia Bârliba ne propune o temă deosebit de actuală : fenomenul comunicaţional contemporan din perspectivă interdisciplinară. Fireşte, o importanţă majoră în acest sens îi revine calculatorului, maşina fără de care prelucrarea informaţiei nu mai este astăzi posibilă. Ce implicaţii va avea relaţia om-computer în viitor ? Ce loc va ocupa acesta în evoluţia societăţii ? Sînt aspecte la care autoarea ne invită să medităm, după ce ea însăşi abordează într-un mod original problema paradigmelor.

LINGVISTICĂ

DICŢIONAR DE TERMENI ŞTIINŢIFICI — ELEMENTE DE COMPUNERE GRECO-LATINĂ, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1987

Dicţionarul de termeni ştiinţifici suplineşte un gol în domeniul respectiv, mai ales în acela al etimologiei unor termeni formaţi prin procedeul compunerii. Cuprinzînd peste 75 000 de termeni ştiinţifici şi tehnici, formaţi prin compunerea numeroaselor elemente greco-latine (peste 1 000), dicţionarul este un util instrument de lucru, ce-i poate servi atît specialistului, cît şi cititorului nespecialist dornic să utilizeze corect şi propriu termenii respectivi, intraţi deja în vocabularul activ, într-o epocă în care limbajul ştiinţific a depăşit graniţele stricte ale domeniului.

MUZICĂ

HRONICUL MUZICII ROMÂNEŞTI, VOL. 6, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1988

După volumele anterioare care au tratat muzica străveche şi veche (vol. 1), muzica populară şi cea psaltică (vol. 2) preromantismul (vol. 3), romantismul (vol. 4), volumul al 5-lea, actualul volum — al 6-lea — precum şi cel ce va urma, analizează mişcarea muzicală de la finele secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea, una dintre cele mai fertile ale creaţiei muzicale româneşti. Marcată de afirmarea personalităţii marelui muzician George Enescu, respectiva perioadă se caracterizează printr-o bogată viaţă muzicală, impulsionată de promovarea creaţiei naţionale originale, cu rădăcini adînci în folclorul nostru, prin formarea unei conştiinţe critice în acest domeniu.

LECTOR

Întîlniri ale absolvenţilor

Absolvenţii Şcolii Pedagogice de Băieţi Nr. 1 din Bucureşti, Str. Popa Rusu Nr. 13 (anul IV E), promoţia 1953, sînt invitaţi la aniversarea a 35 de ani de la absolvire în ziua de 19 iunie 1988 la sediul şcolii. Relaţii suplimentare se pot obţine la tovarăşii : Emanoil Penescu, telefon 66 28 12 sau Mitică Popescu, telefon 35 41 98.

Acţiuni pedagogice şi metodice

Cu profesorii de limba şi literatura română

Recent, Cercul pedagogic al profesorilor de limba şi literatura română din sectorul 1 al Capitalei, care s-a desfăşurat la Liceul de Matematică-Fizică Nr. 1, a cuprins un inedit program, prilejuind un fertil dialog şi un temei de meditaţie atît pentru profesori, cît şi pentru elevii cercului de literatură „Ion Barbu" de la acest liceu. În prima parte a întîlnirii lor, profesorii de limba şi literatura română au audiat prelegerea profesorului universitar **Ion Ianoşi, „Literatură şi filosofie"**, care a abordat, interdisciplinar, interferenţele literaturii cu filosofia şi istoria, din zorii literaturii române şi pînă în zilele noastre, punînd accentul pe influenţa materialismului dialectic şi istoric asupra concepţiei scriitorilor români despre actul creaţiei. Prelegerea, ascultată cu larg interes, a fost urmată de referatul **„Creativitatea. Educarea creativităţii în cadrul activităţilor desfăşurate la limba şi literatura română"**, susţinut de prof. **Ion Rizescu,** de la acelaşi liceu. Probînd consultarea unui dens material bibliografic, referatul a analizat definiţia creativităţii, modalităţile diverse de educare a acestuia, şi, în special, metodologia muncii cu elevii dotaţi cu capacitate de creaţie (de exemplu, cum poate fi cultivată creativitatea în lecţiile de limba şi literatura română, în cercurile de creaţie literară, în excursiile literare, integrînd în toate acestea şi ideile şi părerile scriitorilor despre propriul lor proces de creaţie). Ca activitate aplicativă, în partea a doua a întîlnirii, s-au desfăşurat lucrările Cercului de creaţie literară „Ion Barbu", al elevilor liceului-gazdă, cerc condus de prof. Ion Rizescu, la care au participat, în calitate de invitaţi, poeţii **Doina Sterescu şi Lucian Avramescu.** Elevii Adela Dumitru, Claudia Manta, Gandi Georgescu şi alţii au citit din poeziile lor şi au purtat un rodnic dialog pe teme de creaţie poetică cu profesorii şi invitaţii. Poetul Lucian Avramescu a formulat concluzii interesante asupra acestui fructuos schimb de experienţă în domeniul creaţiei literare.

D.S.

Cu învăţătorii care predau geografia la clasa a III-a

Între activităţile Inspectoratului Şcolar al Municipiului Bucureşti — tot mai numeroase în ultimul timp — vizînd perfecţionarea metodică a personalului didactic în scopul însuşirii şi aplicării unei tehnologii didactice moderne, cu consecinţe benefice asupra calităţii instruirii şi educaţiei, — se înscrie şi cea intitulată „Aspecte metodice privind predarea geografiei la clasa a III-a", care a avut loc miercuri, 2 martie a.c. în localul Muzeului de Istorie Naturală „Gr. Antipa". Organizată de Comisia metodică a profesorilor de geografie din sectorul I şi avînd ca participanţi pe învăţătorii claselor a III-a din acelaşi sector, precum şi pe responsabilii cercurilor pedagogice (de la aceste clase) din întreg municipiul Bucureşti, acţiunea a prilejuit un valoros schimb de experienţă, detaşîndu-se printr-un sporit caracter practic-aplicativ.

Au fost prezentate aspecte metodice privind predarea geografiei la clasa a III-a, secvenţele şi componentele proiectării lecţiei în vederea asimilării conţinutului ştiinţific în clasă (prof. Iuliana Muşat şi prof. Elis Dia Negroiu, Şcoala Nr. 11) ; fişe de lucru pentru activitatea diferenţiată cu elevii (folii realizate de prof. Gabriela Apostol, Liceul Industrial Nr. 32) ; metodologia folosirii manualului (prof. Vasile Vărăşteanu, redactor la Editura Didactică şi Pedagogică), folosirea mijloacelor de învăţămînt în predarea geografiei (prof. Ene Nicolae, Oficiul Central pentru Mijloace de Învăţămînt). De asemenea, a fost evidenţiat importantul obiectiv formativ al geografiei ca disciplină de învăţămînt — deosebitul ei aport la întregirea profilului moral al elevului, la formarea şi dezvoltarea sentimentelor patriotice, începînd cu dragostea pentru locul natal — obiectul de studiu al geografiei în clasa a III-a.

Varietatea şi oportunitatea aspectelor înscrise în program, precum şi îndrumarea detaliată privind modalităţile de utilizare de către învăţători a instrumentelor de lucru — fişe, desene, scheme, hărţi ale sectorului I şi ale municipiului Bucureşti — confirmă preocuparea susţinută a organizatorilor pentru asigurarea unui cadru adecvat cunoaşterii experienţei pozitive, pentru creşterea eficienţei lecţiei de geografie şi a contribuţiei acestei discipline la pregătirea elevilor din ciclul primar şi integrarea lor cu succes în gimnaziu.

C.G.

DOUĂ DECENII DE GLORIOASE ÎMPLINIRI

(Urmare din pag. 1)

realizat prin amplasarea judicioasă a noilor obiective economice, ținîndu-se seama, atît de sursele de materii prime, de căile de transport, de posibilitățile de desfacere a produselor, cît și de necesitatea imprimării unui ritm înalt de dezvoltare a zonelor rămase în urmă.

Ca o ilustrare a acestor înfăptuiri, tovarășul Nicolae Ceaușescu menționează că „în prezent nu mai avem nici un județ cu activitate economică sub 20 miliarde lei. În schimb, avem 6 județe unde volumul total al activității economice depășește 100 miliarde lei, 4 județe care obțin între 80—100 miliarde lei, 7 județe cu o activitate economică între 60—80 miliarde lei, iar 24 județe cu activitate între 20—60 miliarde lei."

Creșterea în aceste două decenii a producției industriale de peste cinci ori ; construirea a circa 8 000 de capacități de producție ; crearea în fiecare județ a cel puțin patru-cinci centre industriale ; schimbările profunde în structura socială, creșterea gradului de ocupare a populației pînă la 489 persoane, la 1 000 locuitori ; producțiile de cereale de peste 30 de milioane tone obținute în ultimii doi ani ; îmbunătățirea continuă a condițiilor pentru ocrotirea sănătății în toate județele, precum și dezvoltarea bazei materiale a culturii și învățămîntului, creșterea numărului orașelor de la 183 la 237 și a populației urbane de la 6,1 milioane la 11,9 milioane — toate sînt dovezi concludente ale însemnătății reorganizării teritoriale.

Pe harta vie a țării strălucesc, de asemenea, grandioasele lucrări care se vor înscrie în cartea de aur a istoriei ca dovezi ale geniului creator al tovarășului Nicolae Ceaușescu, al poporului nostru : marile cetăți industriale din domeniul metalurgiei, chimiei, construcțiilor de mașini, energeticii și din alte domenii de activitate, canalele Dunăre — Marea Neagră și Poarta Albă — Midia-Năvodari, complexele energetice pe Dunăre, construite în cooperare cu Iugoslavia, noi porturi la mare și Dunăre, Transfăgărășanul și metroul bucureștean, marile lucrări de irigații și îmbunătățiri funciare și altele. „Privim cu îndreptățită mîndrie — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Cuvîntarea rostită la Conferința pe țară a președinților Consiliilor populare — la marile transformări revoluționare, la puternica înnoire generală a patriei noastre. Nu există domeniu de activitate economico-socială în care să nu fi pătruns minunatele cuceriri ale revoluției tehnico-științifice, ale noii revoluții agrare, ale cunoașterii umane în general, ale socialismului, care asigură adevărata egalitate în drepturi pentru toți cetățenii patriei noastre".

În cele două decenii de glorioase împliniri, învățămîntul nostru a cunoscut o puternică dezvoltare și modernizare. Călăuzit de concepția științifică profund revoluționară a secretarului general al partidului, beneficiind permanent de îndrumarea de înaltă competență a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, învățămîntul nostru de toate gradele constituie factorul principal de formare și educare comunistă a viitorilor constructori ai comunismului.

În acești ani s-a dezvoltat, atît la orașe cît și la sate, o puternică bază materială care asigură condiții optime pentru pregătirea forței de muncă necesare tuturor domeniilor de activitate. Realizări importante s-au obținut în perfecționarea conținutului și desfășurarea procesului instructiv-educativ al tinerei generații, în integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția.

Răspunzînd sarcinilor trasate de cel de-al XIII-ea Congres al partidului, de Conferința Națională a partidului, cadrele didactice se preocupă cu răspundere comunistă și înalt spirit revoluționar de asigurarea unei calități superioare întregului proces instructiv-educativ, prin incorporarea în conținutul disciplinelor de învățămînt a celor mai noi cuceriri ale științei, tehnicii și culturii românești și universale, prin accentuarea caracterului practic-aplicativ al cunoștințelor și promovarea unor tehnologii didactice moderne. La baza întregii activități de formare a omului nou stă educarea militant-revoluționară patriotică a tinerilor, în spiritul respectului față de valorile trecutului glorios de luptă al partidului, față de împlinirile fără precedent ale acestei glorioase epoci, intrată în conștiința întregului popor ca „Epoca Nicolae Ceaușescu".

VIITORII MINERI

(Urmare din pag 1)

partidului, la întîlnirea cu cadrele de conducere din Valea Jiului. Toate secțiile institutului nostru fac cursuri de utilizare a calculatoarelor electronice. Noile planuri de învățămînt au fost discutate și definitivate în colaborare cu reprezentanți ai unităților productive și ai instituțiilor de cercetare de la care am primit numeroase observații, sugestii și propuneri. Astfel, în planurile noastre de învățămînt au apărut noi discipline cum ar fi de exemplu : „Electronică și automatizare în industria minieră", „Utilizarea calculatoarelor în industria minieră" etc. Acum sîntem preocupați de perfecționarea continuă a programelor analitice, unul dintre elementele cele mai mobile și mai elastice ale conținutului învățămîntului superior. În același timp, cadrele didactice însesi sînt preocupate să îmbogățească propria lor activitate didactică prin prelegeri, seminarii, activități practice, cu noile cuceriri ale științei și tehnicii. Pentru transpunerea în realitate a acestor preocupări, institutul nostru beneficiază de condiții materiale corespunzătoare. În ultimii ani ne-a fost dat în folosință un spațiu de învățămînt în care funcționează laboratoare dotate cu utilaje și aparatură modernă ca de exemplu : laboratoarele de construcții moderne în subteran (adică pentru săpare și susținerea lucrărilor), laboratoarele de preparare a substanțelor minerale utile, laboratoarele pentru exploatare minieră în subteran și laboratoarele pentru exploatare la zi, laboratoarele pentru acționări hidraulice și fluidice (domeniu deosebit de important pentru industria minieră, întrucît foarte multe utilaje sînt acționate hidraulic), laboratoarele pentru topografie minieră, laboratoarele pentru probleme de mecanică a roților.

Red. : Care sînt preocupările institutului dumneavoastră privind realizarea integrării învățămîntului cu cercetarea și producția ?

D. Fodor : La Plenara Consiliului Național al Științei și Învățămîntului din noiembrie 1987, tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, președintele Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, a subliniat că „cercetarea științifică trebuie să aducă o contribuție mult mai însemnată la introducerea în industria minieră a unor tehnologii de extracție care să asigure valorificarea complexă, cu randamente superioare, a tuturor zăcămintelor, inclusiv a celor cu conținuturi mai scăzute de substanțe utile". Din acest punct de vedere, noi beneficiem de o amplasare geografică foarte fericită. Ne aflăm în chiar zona unei mari exploatări miniere care ne permite să realizăm o profundă și autentică integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția. Le este foarte la îndemînă cadrelor didactice să ia grupa de studenți, să meargă pe platforma industrială și să efectueze investigații științifice sau să realizeze o deplină și autentică integrare în problemele muncii productive. Toate cadrele didactice sînt angrenate în acțiunea de cercetare științifică pe bază de contract, la care participă, evident, și studenții. Pentru a proba utilitatea economică a temelor de cercetare abordate, aș aminti numai cîteva dintre ele: „Exploatarea și valorificarea superioară, prin lucrări subterane și la zi, a diverselor zăcăminte de substanțe minerale utile", „Creșterea gradului de mecanizare a proceselor tehnologice miniere în abataj și executarea lucrărilor miniere de deschidere și pregătire în scopul ridicării producției și productivității muncii", „Proiectarea și construirea de noi mașini și utilaje miniere în vederea reducerii importului și a creșterii fiabilității", „Electrificarea și automatizarea proceselor de producție în industria minieră", „Perfecționarea metodelor și procedeelor de preparare în vederea creșterii recuperării de substanțe minerale utile, pentru sporirea producției de materii prime", „Minerale și electromecanică". Avem în vedere, de asemenea, exploatarea și valorificarea unor zăcăminte cu conținuturi reduse în componente utile, probleme de organizare științifică a producției și a muncii, studii privind protecția muncii pentru asigurarea siguranței în exploatare, cu atît mai mult cu cît protecția muncii în exploatarea minieră are un caracter specific, deosebit. Nu pot să nu amintesc cercetările cu caracter economico-social pe care le fac colegii mei de la catedra de științe sociale, cercetări care, departe de a avea un caracter teoretic, sînt menite să contribuie la rezolvarea efectivă a unor probleme sociale specifice domeniului nostru de muncă. Avem un mare număr de studenți care lucrează în colective de cercetare alături de cadrele didactice. Studenții înșiși sînt organizați în cercuri de cercetare științifică. În sesiunile anuale de comunicări și referate științifice, devenite tradiționale, din luna aprilie a fiecărui an, ei prezintă concluziile propriei lor activități de cercetare științifică. Anul trecut, de exemplu, am avut aproape 1200 de studenți angajați în peste 40 de cercuri de cercetare științifică.

Red. : Ați început prin a ne vorbi atît despre preocupările de cercetare științifică cît și de pregătire practică a studenților dumneavoastră. Ce credeți că ar mai putea fi adăugat în legătură cu pregătirea practică, direct în producție ?

D. Fodor : Studenții noștri efectuează practica în producție în două etape. Prima etapă se desfășoară, timp de două săptămîni, în semestrul I, în unitățile miniere din Valea Jiului, iar în semestrul al II-lea, timp de patru săptămîni, în peste 60 de unități miniere din întreaga țară. Astfel, ei pot să cunoască și să ia contact cu exploatările miniere, în subteran, de cărbune și minereuri, la zi, cu uzine de preparare, cu uzine constructoare de utilaje și echipamente. Ce este interesant de notat, este că studenții din institutul nostru fac practică productivă prin „angajare". Ei sînt integrați și lucrează efectiv în brigăzi de mineri avînd responsabilități egale cu ale colegilor lor de echipă. Ceea ce nu exclude, ci, dimpotrivă, implică aprofundarea practică a cunoștințelor lor de specialitate. Cît privește „laboratoarele" noastre de producție, în care eu însumi, asemeni tuturor cadrelor noastre didactice mă deplasez frecvent, aș aminti centre industriale ca Rovinari, Motru, Chelari, Teliuc, Hunedoara, Deva, Brad, Cerches, Abrud, Roșia-Poieni... și lista s-ar putea lungi, așa cum arătam, pe tot perimetrul republicii.

Red. : Date fiind exigențele deosebite pe care le presupune acest important sector al economiei naționale, industria minieră, este de presupus că dv. acordați și o atenție deosebită recrutării și selectării celor ce vin să dobîndească o calificare superioară în institutul dumneavoastră.

D. Fodor : Fără îndoială. Dăm o atenție foarte mare recrutării candidaților la concursul de admitere în institutul nostru. Intrăm în licee și le prezentăm elevilor și colectivelor de cadre didactice din învățămîntul preuniversitar noile condiții în care se practică industria minieră — înfrîngînd astfel și unele prejudecăți. Avem sub patronaj zece licee din județul Hunedoara și județul Gorj, cum ar fi : Liceul Industrial Minier din Petroșani, Liceul de Matematică-Fizică din Petroșani, Liceul Industrial din Vulcan, Liceul Industrial Nr. 1, din Deva, Liceul Industrial din Motru, Liceul Industrial din Rovinari etc. Am creat colective de cadre didactice care se ocupă, anume, de recrutarea și pregătirea elevilor din aceste licee. Cadrele didactice ale institutului nostru fac asistențe la lecții, participă la acțiunile științifice ale colectivelor profesorale din învățămîntul preuniversitar, investighează opțiunile profesionale ale elevilor, fac diferite sondaje și acțiuni de popularizare a institutului. Cînd merge într-un liceu, unul dintre profesorii noștri, nu se rezumă doar la a asculta. El prezintă, mai cu seamă elevilor din anii terminali, condițiile înscrierii și admiterii în institutul nostru, precum și condițiile de studiu pe care le oferă acesta. Aș mai aminti că eu, personal, deschid, în fiecare an, un curs de pregătire pentru noii candidați la admiterea în institut. Acest curs funcționează duminică de duminică,

VIITORII PETROLIȘTI

(Urmare din pag. 1)

tru, dar și valoarea învățămîntului românesc de petrol. Actualmente institutul pregătește în cele două facultăți : Forajul și exploatarea zăcămintelor de petrol și gaze, respectiv Utilaje și tehnologie petrolieră, peste 4 000 de studenți pentru toate domeniile industriei de petrol : forajul și extracția petrolului și gazelor naturale, proiectarea și construcția utilajului mecanic și electric pentru instalațiile de foraj, extracție și transport al produselor petroliere, proiectarea și construcția utilajului pentru rafinării și industria petrochimică, tehnologia petrochimică. Prin pregătirea de bază dobîndită, inginerii noștri lucrează cu competență în domeniul forajului pentru industria minieră, pentru sondele de ape termale și petroliere pentru construcții hidrotehnice, respectiv în toate domeniile industriei cu profil mecanic și chimic. În pregătirea viitorilor specialiști, institutul nostru urmează îndemnul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a subliniat că „este necesar să perfecționăm în continuare activitatea de învățămînt, de formare a cadrelor cu înalte cunoștințe profesionale și tehnice. Tot ceea ce trebuie să realizăm presupune oameni cu o înaltă calificare, capabili nu numai să minuiască tehnica, dar și să o perfecționeze continuu, să aibă rolul hotărîtor în ridicarea calității și nivelului tehnic al producției, în dezvoltarea generală a patriei". Fără îndoială că, prin aplicarea procesului de integrare cu cercetarea și producția, institutul a trecut la trepte superioare de perfecționare, adoptînd cele mai potrivite soluții de rezolvare a dezideratelor etapei actuale și viitoare. Edificiile institutului, construite pe o suprafață de peste 65 000 m.p., cu peste 100 de laboratoare specializate, ateliere-școală, cu bază de experimentare și stație pilot, cu centru de calcul, o bibliotecă cu peste 300 000 publicații tehnice, politico-ideologice și beletristice, cu cămine confortabile și o cantină cu o capacitate de 1 500 abonați, cu sală de cinematograf și spectacole, cu club studențesc în curs de extinere,cu sală și terenuri de sport, atestă marea grijă a partidului și statului nostru pentru asigurarea unui învățămînt de o înaltă calitate. A fi inginer petrolist, chemat să aducă la lumină din străfundul pămîntului neprețuita comoară de aur negru, nu constituie o profesiune obișnuită ! Tînărul care se dedică acestei activități trebuie să facă dovada unor calități deosebite ca specialist, dar și ca bun organizator, capabil de decizii rapide în confruntarea cu situații, rareori repetabile, care reclamă soluții tehnice și tehnologii adeseori unice. Voința, dîrzenia, perseverența, calități personale superioare ale omului, dar și competența, creativitatea sînt atributele unui bun specialist în ramurile industriei de petrol indicate, care are satisfacția directă a muncii și valorii sale, rar întîlnită în alte profesiuni tehnice. Trebuie să remarcăm că inginerii noștrii sînt singurii care lucrează cu toate cele patru „elemente antice" ale naturii, apa, focul, aerul și pămîntul, iar explorarea și exploatarea zăcămintelor de petrol și gaze din adîncimi constituie „operații" superioare chiar unor operații obișnuite medicale, în care anatomia pacientului este observabilă direct. Un valoros corp profesoral, cu dragoste pentru profesiune și tineret aplică cele mai noi metode didactice de stimulare a interesului științific, probabil primul și cel mai important act al viitorului inginer, de formare a încrederii în gîndirea proprie, în posibilitățile de extindere și aplicare a concluziilor proprii și, mai presus de orice, un corp profesoral care formează viitorii ingineri în spiritul muncii și al respectului muncii, în spiritul cinstei și onestității profesionale.

Red. : Mulți dintre studenții dumneavoastră sînt angajați și în cercetarea științifică, alături de cadrele didactice. Vă rugăm să vă referiți la direcțiile pe care este axată activitatea de cercetare.

D. Săndulescu : Studenții Institutului lucrează, alături de cadrele didactice, la rezolvarea unor probleme legate direct de producție în cadrul cercurilor științifice (un număr de peste 500 studenți) în cadrul unor contracte de cercetare și proiectare (800). Prin proiectele de diplomă, în număr de 700—800 anual, absolvenții prezintă analize tehnice ale instalațiilor și ale proceselor de producție în vederea modernizării și în special a asigurării unui consum redus de energie și materiale, proiectează și, în multe cazuri, relizează standuri de experimentare sau diferite aparate pentru autodotare, proiectează instalații, perfecționează tehnologii existente. În atelierele școală, studenții lucrează la producția în serie a unor aparate și dispozitive brevetate de cadrele didactice, printre care menționăm : supape de respirație, opritoare de flăcări și, în ultimul timp, filtre metalice elicoidale dispozitive pe care le furnizează industria petrolieră din țară și de peste hotare. Dintre domeniile de cercetare în care colaborarea cu studenții este importantă, — aportul lor fiind recunoscut prin obținerea a numeroase premii la concursurile cercurilor științifice, la concursurile de creație tehnico-științifică, la diferite expoziții de nivel național și internațional — mai sînt de menționat : studiile asupra proceselor termocatalitice și de piroliză a hidrocarburilor, de separare în industria petrochimică, de fabricare a uleiurilor lubrefiante, proiectarea rațională a instalațiilor la temperaturi reduse și temperaturi ridicate, comportarea materialelor de construcție în aceste condiții limită, exploatarea optimizată a zăcămintelor de petrol și gaze, mărirea factorului de recuperare în extracția petrolului, studiul fluidelor de foraj și izolare, foraj vertical și deviat, studiul geologic al unor noi zone cu potențial de combustibili fosili, exploatarea prin metode miniere a zăcămintelor petroliere, cercetarea hidrodinamică a zăcămintelor de gaze naturale, metode moderne de calcul și proiectare pentru transport, elaborări de sisteme automate evoluate cu microprocesoare pentru conducerea optimă a proceselor de foraj, extracție și a proceselor de separare în petrochimie și rafinării, modernizarea instalațiilor de foraj din punctul de vedere constructiv și al performanțelor, mărirea duratei de funcționare etc.

Red. : Care sînt soluțiile institutului dumneavoastră de perfecționare a colaborării cu cadrele didactice și elevii din rețeaua învățămîntului preuniversitar ?

D. Săndulescu : Cadrele didactice și institutul, în general, prezintă o activitate susținută pentru a perfecționa colaborarea cu unități de învățămînt preuniversitar. Am putea sublinia în special : pregătirea candidaților în vederea concursurilor de admitere, participările efective la lecții, consfatuiri științifice pe plan local și național ale cadrelor didactice de fizică, chimie și matematică, conducerea unor proiecte de diplomă ale elevilor, la absolvire, pe teme de chimie și petrol, participarea la sesiunile științifice ale elevilor și pionierilor (de multe ori aceste manifestări se desfășoară chiar în institut), pregătiri speciale ale elevilor concurenți la olimpiadele naționale și internaționale de chimie. Dintre acțiunile de cunoaștere a institutului mai sînt de menționat vizitarea laboratoarelor și a sălilor de curs de către elevi și profesori, participarea la unele manifestări științifice, culturale și sportive. Aș menționa îndeosebi colaborarea fructuoasă cu Liceul de Chimie din Ploiești, cu liceele „Mihai Viteazul" și „I.L. Caragiale", din Ploiești, precum și cu Liceul de Petrol din Cîmpina. În unele cazuri institutul a transferat la licee materiale didactice și aparate de fizică, electrotehnică și de specialitate. Este, de adăugat, bineînțeles, și faptul că mulți profesori de specialitate din învățămîntul preuniversitar își perfecționează pregătirea cu profesorii din institutul nostru, în cadrul unui program elaborat de Ministerul Educației și Învățămîntului. Cunoașterea institutului se realizează și prin mijloacele de presă și radiotelevizIune, prin publicațiile de orientare școlară și profesională ale inspectoratelor școlare, prin participarea la întîlnirile organizate cu scopul orientării școlare și profesionale a elevilor.

VALENŢELE FORMATIVE ALE JOCULUI DIDACTIC

O metodă de învăţămînt cu multiple resurse educaţionale s-a dovedit a fi jocul didactic. Îmbinînd distracţia, surpriza, buna dispoziţie cu sarcina didactică, apelînd la potenţialul intelectual, moral şi fizic al copiilor, acesta asigură o activitate complexă — interesantă, plăcută, antrenantă — dezvoltă flexibilitatea gîndirii, perseverenţa în acţiune, spiritul de cooperare, consolidează o serie de deprinderi, stimulează iniţiativa, inventivitatea, creativitatea.

Datorită caracteristicilor sale, jocul didactic este utilizat mai ales ca metodă de instruire şi educare a preşcolarului şi şcolarului mic, dar poate fi valorificat, cu bune rezultate, şi în învăţămîntul gimnazial. Prin posibilităţile pe care le oferă în cadrul procesului de predare-învăţare, el se organizează atît în scopul dobîndirii unor noi cunoştinţe, priceperi şi deprinderi, al fixării şi consolidării acestora, cît şi pentru verificarea nivelului de pregătire al elevilor. Bineînţeles, activităţile bazate pe joc au eficienţă numai dacă sînt concepute în funcţie de particularităţile de vîrstă, de structura colectivului de elevi, în corelaţie cu obiectivele urmărite la fiecare lecţie, aşa cum, de altfel, reiese şi din grupajul următor de articole.

Metodă activă de învăţare

Cu deosebite rezultate poate fi utilizat jocul didactic în **lecţiile de limbă română de la clasa I** (dezvoltarea vorbirii şi citit-scris). Se ştie că şcolarul mic se caracterizează printr-o „gîndire imagistică", predominant concretă, că nu poate încă să sesizeze, să înţeleagă, să conştientizeze fenomenele de limbă. Jocul didactic îl poate ajuta să depăşească mai uşor acest prag.

Ţinînd seama de obiectivele instructiv-educative menţionate în programa de dezvoltarea vorbirii, am grupat jocurile didactice, pe care le-am organizat în acest scop, în felul următor : **jocuri destinate sesizării, pronunţării şi scrierii corecte a sunetelor, diftongilor, silabelor; jocuri care conduc la îmbogăţirea vocabularului activ şi la înţelegerea şi întrebuinţarea sensului corect al cuvintelor; jocuri pentru însuşirea flexiunilor nominale şi verbale; jocuri care contribuie la formarea unei exprimări nuanţate şi expresive ; jocuri care urmăresc construirea corectă a propoziţiilor şi frazelor.**

Avînd ca model jocurile didactice îndeobşte cunoscute, am creat noi variante, a căror desfăşurare se bazează pe folosirea aceloraşi instrumente : jetoane cu litere, grupuri de litere, diferite silabe, cuvinte, imagini. Vă propun cîteva dintre aceste jocuri.

Literele se plimbă. Jocul — bazat pe întrecere — **contribuie la consolidarea citirii şi scrierii literelor învăţate şi a deprinderii de a forma cuvinte monosilabice din cîte trei litere** (Poate fi organizat, periodic, de-a lungul întregii etape abecedare). Se lucrează cu două feluri de jetoane, imprimate în culori diferite : unele conţin grupuri de două litere, colorate în roşu (consoană şi vocală; vocală şi consoană), celelalte, cîte o singură literă scrisă cu negru (sau albastru).

Se împart elevilor cîte două (sau trei) jetoane din prima categorie şi mai multe jetoane din cea de a doua. Li se cere „să plimbe" cîte o literă, aşezînd-o pe rînd, după fiecare grup format din două litere (sau înaintea acestora) şi, apoi, să scrie în caiete cuvintele corecte obţinute astfel. De exemplu se dau grupurile **ca** şi **do**, literele care „se plimbă" în dreapta acestora (deci, care se adaugă după ele) fiind: **i ,p, r.** Elevii obţin, astfel, cuvintele **cai, cap, car** şi **doi, dop, dor.** Sau, grupurile din două litere sînt **ar** şi **al**, iar literele „plimbate" în faţa lor **c, b, v.** Se vor forma cuvintele : **car, bar, var; cal, bal, val.**

Dacă vrem „să complicăm" jocul (sporind gradul de dificultate), combinăm cele două cerinţe de prima dată, elevii avînd ca sarcină „să plimbe" literele şi după, şi înaintea aceloraşi grupuri. Şi într-un caz şi în celălalt, vor cîştiga elevii care reuşesc să formeze corect toate cuvintele posibile.

Asemănător, cu denumirea **„Silabele se plimbă"**, se poate organiza şi un joc **pentru fixarea cunoştinţelor despre silabe şi a deprinderii de a forma cuvinte bisilabice şi trisilabice.** De această dată, jetoanele împărţite vor conţine silabe.

Iată un alt joc, care place elevilor şi prin care reuşim **să le consolidăm deprinderea de a forma cuvinte „noi", să le îmbogăţim vocabularul şi să le stimulăm creativitatea.** Se poate numi **„Găseşte litera (literele) potrivită (potrivite)".** Se distribuie elevilor jetoane cu o anumită literă a alfabelului (colorată în roşu) şi cîteva jetoane (numerotate) cu imagini (desene, ilustrate). Mai întîi, li se cere să adauge în faţa literei date o altă literă, pentru a obţine un cuvînt care să denumească obiectul din imaginea cu numărul **1.** Apoi, în faţa cuvîntului respectiv se adaugă a doua literă, pentru a construi următorul cuvînt, ilustrat de imaginea cu numărul 2. Şi aşa mai departe. De exemplu : Se alege litera **c.** Imaginea numărul 1 reprezintă un ac. Litera care trebuie aşezată înaintea lui **c**, pentru a denumi obiectul desenat **(ac)**, este **a.** A doua imagine indică un rac. Elevii vor aşeza în faţa cuvîntului **ac** litera **r**, obţinînd astfel noul cuvînt, **rac.** Următoarea ilustraţie (3) reprezintă un arac. Copiii antepun cuvîntului precedent litera **a** scriind **arac.** Ultimul desen (4) conţine un darac, ultima literă „descoperită" de elevi fiind **d**, iar cuvîntul format, **darac.** Acelaşi joc se poate desfăşura în sens invers, prin înlăturarea, progresivă, a primei litere din fiecare cuvînt nou **(darac, arac, rac, ac, c).** La fel se poate proceda pentru alcătuirea cuvintelor **ac, tac, atac, iatac.** Menţionăm că este bine să comentăm, înainte de a începe jocul, imaginile cu ajutorul cărora formăm noile cuvinte, pentru ca toţi copiii să înţeleagă semnificaţiile acestora.

„Scara cuvintelor" se poate intitula alt joc atractiv, **organizat în scopul îmbogăţirii vocabularului elevilor.** Se desfăşoară în modul următor : Şcolarii primesc cîte un desen care reprezintă, schematic, o scară (sub forma unei linii frînte, oblice) cu un anumit număr de trepte, numerotate de sus în jos. Pe prima treaptă este scrisă o literă a alfabetului. Le explicăm copiilor că scara se află la gura unui pod. Cel care doreşte să ajungă jos, unde se află o recompensă (indicată, eventual, tot printr-un desen), trebuie să îndeplinească toate aceste condiţii : să coboare fiecare treaptă numai după ce a găsit un cuvînt alcătuit din atîtea litere cîte indică numărul treptei respective; toate cuvintele să înceapă cu litera aflată pe prima treaptă; să nu sară peste trepte, deci să denumească atîtea cuvinte cîte trepte are întreaga scară.

De pildă, scara are şase trepte şi pe cea dintîi este scrisă litera **o.** Se coboară pe treapa a doua, după ce se găseşte un cuvînt compus din două litere, care începe cu **o : os;** La a treia treaptă se ajunge, după ce se scrie un alt cuvînt, alcătuit din trei litere, prima fiind **o : oră.** Şi aşa mai departe **(orar, ostaş)**, pînă se ajunge la cuvîntul de pe ultima treaptă, format din şase litere **(obiect).**

Desigur, fiecare dintre aceste jocuri pot avea, la rîndul lor, alte variante. Important este să acordăm multă atenţie formulării cerinţelor didactice şi să nu uităm elementul distractiv, care creează destindere şi-i determină pe elevi să participe cu plăcere şi bucurie la activitatea propusă şi, implicit, la actul învăţării.

Inv. GABRIELA URDĂ
Şcoala din comuna Poloboc, comuna Rediu, judeţul Neamţ

O modalitate de verificare a cunoştinţelor

Utilizat mai cu seamă ca metodă de învăţare şi consolidare a cunoştinţelor elevilor, jocul didactic poate fi folosit, în acelaşi timp, şi ca modalitate de verificare a acestora. Fiind convinsă de acest lucru, m-am gîndit că aş putea să alternez probele obişnuite de control, administrate la limba română elevilor din gimnaziu, cu jocuri didactice cuprinzînd cerinţe asemănătoare într-o formă mai atrăgătoare, mai plăcută.

Am început cu unul dintre aspectele limbii române căruia trebuie să-i acordăm o constantă atenţie şi în gimnaziu — ortografia. Astfel, pornind de la greşelile tipice, consemnate în fişa ortografică a clasei a V-a, şi după ce am efectuat multe exerciţii pentru explicarea şi corectarea acestora, am conceput cîteva jocuri didactice (unele bazate pe întrecere) în vederea verificării gradului de însuşire a deprinderilor ortografice de către elevi, a posibilităţii lor de a corela normele ortografice cu anumite cunoştinţe gramaticale.

Un asemenea joc, denumit **„Călătoria ortografică"**, prin care se solicită atenţia şi spiritul de observaţie ale elevilor, se poate organiza în scopul **verificării pricepeerii lor de a întrebuinţa şi scrie corect formele de plural ale unor substantive masculine terminate în -iu, la singular, şi feminine, terminate în -ie, la singular, atunci cînd sînt precedate de articolul nehotărît „nişte" şi de adjective pronominale nehotărîte „toţi, alţi, mulţi, cîţiva; toate, alte, multe, cîteva".**

Schema de desfăşurare a jocului este prezentată în figura nr. 1. Despre ce este vorba : fiecare dintre cele trei furgonete — desenate pe colile de hîrtie care se împart elevilor — are de făcut patru drumuri, la patru destinaţii diferite. Furgonetele se disting prin inscripţiile deosebite pe care le poartă : 1) **o** (articol nehotărît singular, 2) **nişte** (articol nehotărît plural), 3) **toate** (adjectiv pronominal nehotărît). Destinaţiile sînt marcate de cîte trei căsuţe, grupate în diverse puncte ale paginii. Denumirea primului destinatar, spre care se îndreaptă furgoneta nr. 1, este scrisă în prima căsuţă din fiecare grup : **brutărie, topitorie, vopsitorie, croitorie.** În final, elevii trebuie să stabilească ceilalţi „destinatari", în funcţie de inscripţia existentă pe furgonetă, şi să scrie (în fiecare dintre căsuţe) formele corecte ale pluralului substantivelor menţionate, prin care sînt identificaţi aceştia. Ne interesează, deci, mai ales, **ortografierea formelor de plural ale substantivelor respective (brutării, topitorii, vopsitorii, croitorii** etc.). Putem veni în ajutorul elevilor cu întrebări ajutătoare : 1) La ce destinaţie ajunge furgoneta nr. 1 ? (Furgoneta nr. 1 ajunge mai întîi la o brutărie, apoi, la o topitorie, după aceea, la o vopsitorie şi, în sfîrşit, la o croitorie). 2) Spre ce destinaţie se îndreaptă furgoneta nr. 2 ? 3) Pe unde trece furgoneta nr. 3 ?

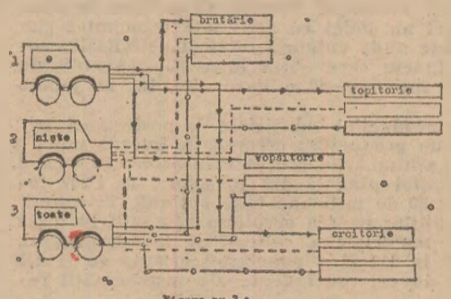

Figura nr.1

Rezultatele „Călătoriei ortografice" sînt apreciate pe baza unui punctaj dinainte stabilit. Jocul se poate desfăşura, în acelaşi fel, pentru ortografierea pluralului substantivelor masculine terminate în **-iu**, sau pentru testarea altor cunoştinţe de limba română (morfologie sau sintaxă).

În vederea consolidării ortografiei grupului pronume (forma scurtă) — verb şi pentru a-mi da seama în ce măsură elevii şi-au însuşit ortogramele care conţin aceste grupuri, am experimentat şi un alt joc didactic denumit **„Loto ortografic"** (figura nr. 2). Acesta se desfăşoară astfel : li se împart elevilor cîte patru cartonaşe dreptunghiulare pe care sînt înscrise propoziţii lacunare. Pe fiecare dintre aceste cartonaşe glisează nişte „manşoane", pe care sînt notate elementele care lipsesc din propoziţia respectivă : ortograme compuse din grupuri pronume (forma scurtă) — verb şi cuvintele omofone reprezentînd prepoziţii, conjuncţii, pronume posesive sau reflexive etc. Elevii au sarcina de a alege varianta corectă şi de a o introduce într-unul din spaţiile goale din cadrul propoziţiei, acolo unde îi este locul. Iată cîteva exemple în care propoziţiile incomplete sînt : a) ... chemat ... tablă. b) Prietenii ... vor ... spună un basm. c) Sora ... nu ... spălat pe mîini. d) ... chemat în luna ... . Spaţiile goale urmează să fie completate, în ordinea în care sînt date (aşa cum reiese din desenul alăturat) cu cuvintele următoare : a) L-a, la, b) săi, să-i, c) sa, s-a, d) M-ai, mai.

Elevii demonstrează astfel că ştiu să deosebească grupele pronume (forma scurtă) — verb care se scriu separat, dar se pronunţă într-un cuvînt, de alte părţi de vorbire, care se scriu fără cratimă.

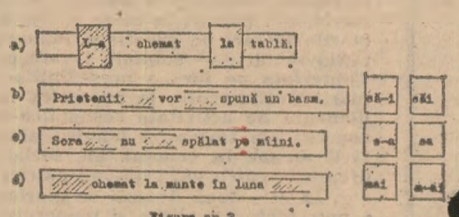

Figura nr.2

Participînd cu interes şi plăcere la astfel de jocuri didactice, organizate în scopul verificării cunoştinţelor lor ortografice, elevii au reuşit să-şi îndrepte multe dintre greşelile de scriere înfăptuite pînă atunci şi să-şi consolideze o serie de ortograme.

Toate acestea ne îndreptăţesc să afirmăm că, dacă nu este folosit în mod abuziv sau necorespunzător, jocul didactic reprezintă o eficientă modalitate de învăţare şi verificare a cunoştinţelor, integrîndu-se metodelor activ-participative ale procesului instructiv-educativ.

Prof. GEORGETA ARSENESCU
Şcoala Nr. 1 din comuna Pipirig
Judeţul Neamţ

Jocurile de creaţie în grădiniţă

Psihologia vîrstei preşcolare consideră jocul drept tip fundamental de activitate a copilului, datorită faptului că sub influenţa jocului se dezvoltă şi se restructurează întreaga lui activitate psihică. Avînd în vedere această particularitate a copiilor de vîrstă preşcolară, cea mai mare parte din programul zilnic al grădiniţei este destinat activităţilor şi jocurilor alese de copii. Dintre acestea, categoria jocurilor de creaţie, desfăşurate în cadrul etapei întîi a zilei (cu subiecte din viaţa cotidiană, din poveşti şi basme, jocuri de construcţie), reprezintă o formă specifică a vieţii în colectiv, prin ele dezvoltîndu-se capacităţile intelectuale, calităţile morale, precum şi creativitatea copiilor.

Prin temele **jocurilor cu subiecte din viaţa cotidiană**, propuse şi desfăşurate eşalonat, de-a lungul celor trei trimestre ale anului, de către cei 30 de copii ai grupei combinate cu care lucrez, şi pe care i-am dirijat, treptat, spre lărgirea reprezentărilor despre mediul social exterior, respectînd principiul accesibilităţii (trecerea de la uşor la greu, de la cunoscut la necunoscut, de la simplu la complex, de la apropiat la depărtat), aceştia au învăţat să cunoască mai bine lumea care îi înconjoară, li s-au dezvoltat procesele de cunoaştere, li s-au consolidat trăirile emoţionale şi sentimentele morale, li s-au format trăsături pozitive de voinţă şi caracter. Considerînd demn de interes să notez gradul de participare al copiilor la aceste jocuri, am consemnat, la sfîrşitul anului, trei etape, relativ distincte, în evoluţia opţiunilor lor : în trimestrul I copiii preferau anumite teme de joc, în funcţie de cunoştinţele pe care le posedau în acel moment, în trimestrul al II-lea şi-au ales temele de joc mai mult în funcţie de profesiunile părinţilor, iar în trimestrul al III-lea, copiii au fost atraşi mai ales de jocurile care aveau o finalitate practică, utilă.

În trimestrul I, după ce am organizat, tot în cadrul primei etape a zilei, vizite, pentru familiarizarea copiilor cu locurile de muncă ale părinţilor, cu specificul muncii acestora (la coafor, la atelierul de tîmplărie, la dispensarul uman, la poştă, la cantina complexului turistic) am pus, pe parcurs, la dispoziţia copiilor, printre altele, materiale şi jucării necesare desfăşurării jocurilor de creaţie : „De-a cantina", „De-a dispensarul", „De-a poşta", „De-a coaforul", „De-a tîmplăria", „De-a ţesătoarele". Am lăsat la alegerea copiilor tema de joc, intervenind acolo unde copiii erau total nehotărîţi, neputîndu-şi stabili opţiunea pentru o temă sau alta. În acest caz, îi ajutam să-şi clarifice reprezentările despre una din „meseriile" cunoscute şi să opteze pentru ea. Intervenţia mea a fost necesară numai în primele etape. Dacă în prima perioadă a trimestrului I, majoritatea copiilor erau nehotărîţi în alegerea temelor de joc, la sfîrşitul trimestrului I, precum şi de-a lungul trimestrului al II-lea, au început să se contureze anumite preferinţe mai motivate logic, determinate de faptul că posedau anumite cunoştinţe într-un domeniu sau altul, dar mai ales de faptul că părinţii lor lucrau în aceste domenii de activitate : „Am văzut-o pe tovarăşa bucătăreasă cum pregăteşte mîncarea" ; „Am fost şi eu la medic, pentru că am fost bolnavă" ; „Şi mămica mea ţese şi îmi place să-i ţes şi eu păpuşii un covor". (motivaţii cu caracter afectiv, bazate pe trăiri emoţionale). Pe parcursul trimestrului al III-lea, jocurile copiilor au căpătat o finalitate practică, motivaţia ţinînd de domeniul utilului : „Scăunelele trebuie reparate ca să poată sta păpuşa pe ele" ; „Fularul îi trebuie păpuşii să-l pună la gît ca să nu răcească" etc.

La sfîrşitul anului, întocmind un tabel retrospectiv, au reieşit următoarele date : dacă în primul trimestru participanţii la jocul „De-a coaforul" erau în procent de 90,0%, interesul pentru această profesie a scăzut treptat, în trimestrul II întrunind 43,3%, iar în trimestrul III, 66%. În schimb, alte „meserii" productive „au cîştigat teren", fiind reluate şi în alte jocuri („Ţesătoarele", 80%, „Tîmplarii", 66,6%, „Decoratorii", 93,3%). Ţesăturile făcute la gherghef au fost utilizate la camera păpuşii ca pături, covoare, „tîmplarii" au reparat sau construit scaune şi măsuţe pentru camera păpuşii, iar „decoratorii" au ornat farfurioare făcute în activităţile de lucru manual, din mulaje de gips, cu deosebită plăcere. Pe parcursul desfăşurării jocurilor, copiii şi-au îmbogăţit vocabularul cu o serie de cuvinte specifice temelor abordate. De exemplu, jucîndu-se „De-a dispensarul", ei şi-au însuşit cuvintele : seringă, pipetă, stetoscop ; în jocul „De-a tîmplarii", au folosit un număr mare de termeni specifici acestei meserii : rindea, fierăstrău, ciocan, cleşte etc. Jocurile le-au stimulat mult şi imaginaţia, copiii punîndu-se în rolurile respective, creînd situaţii noi şi căutînd să le rezolve ; între ei s-au stabilit relaţii de prietenie, de colaborare, de muncă în comun (mai ales în jocurile „De-a decoratorii", „De-a tîmplarii", „De-a cantina", „De-a poşta"). Întruchipînd diverse roluri, copiii au reprodus de fapt diferite modele de conduită văzute sau gîndite, asimilîndu-le în propria lor comportare.

Astfel, aplicînd „tipul creativ de relaţii interpersonale" — aşa cum subliniază prof. univ. dr. Anatolie Chircev, în studiul său, din actuala programă a grădiniţelor —, „printr-o sinteză de iniţiativă personală a copilului şi de îndrumare din partea educatoarei evoluează personalizarea şi autonomizarea copilului în sfera socio-afectivă şi volitiv-acţional-caracterială".

Educ. DORINA TRIF
Grădiniţa Nr. 5 din Borşa, judeţul Maramureş

CULTIVAREA ŞI DEZVOLTAREA CAPACITĂŢII DE COMUNICARE

Variate exerciţii de îmbogăţire, precizare şi nuanţare a vocabularului elevilor

Formarea deprinderilor de exprimare corectă, orală şi scrisă, cunoaşterea însuşirii şi respectarea normelor limbii în toate compartimentele ei, constituie, fără îndoială, obiectivul principal al predării limbii române în toate ciclurile de învăţămînt.

Un mijloc important pentru realizarea sarcinilor legate de perfecţionarea exprimării orale şi scrise a elevilor din treapta I de liceu îl constituie exerciţiile de cultivare a limbii. Vom prezenta cîteva aspecte din activitatea colectivului de catedră al profesorilor de limba şi literatura română din cadrul liceului nostru, privind modalitatea de depistare şi clasificare a greşelilor şi felul exerciţiilor de cultivare a limbii, folosite în cadrul lecţiilor de limba şi literatura română, pentru formarea şi consolidarea deprinderilor elevilor de a se exprima corect în scris şi oral.

Depistarea greşelilor caracteristice fiecărei clase şi fiecărui elev în parte s-a făcut pe baza unor teste date la începutul anului şcolar. Pentru aceasta am folosit anumite chestionare care au cuprins un număr mare şi variat de exerciţii privind fonetica, vocabularul, morfologia şi sintaxa. Pe baza verificării acestora, precum şi a lucrărilor scrise date elevilor atît la limba română. cît şi la celelalte obiecte de învăţămînt, am stabilit, în colectivul de catedră, un sistem de exerciţii, cu ajutorul cărora să înlăturăm greşelile depistate şi să contribuim la consolidarea deprinderilor elevilor de a scrie corect.

Întrucît vocabularul reflectă imediat şi în mod nemijlocit schimbările ce se produc în viaţa societăţii, am acordat o atenţie deosebită îmbogăţirii, precizării şi nuanţării vocabularului elevilor prin toate formele de activitate desfăşurate în cadrul şcolii şi în afara ei.

Iată enunţul unor exerciţii utilizate la lecţiile de limba şi literatura română, în special la clasele a IX-a, cu scopul de a accentua caracterul practic-aplicativ al cunoştinţelor de ortografie şi punctuaţie ale elevilor.

— Să se alcătuiască familia de cuvinte a următorilor termeni : „a crea", „a înşela", „muncă", „lucrare", „a aşeza" şi să se sublinieze rădăcina acestora ;

— Să se analizeze elementele componente şi procedeele de formare ale cuvintelor : „binecuvîntată", „bunăvoinţă", „untdelemn", clarvăzător", „floarea-soarelui", „ciine-lup", „aragaz", „Agerpres";

— Să se formeze cuvinte cu ajutorul prefixelor : a-; ante-; arhi-; contra-; des-(dez-); hiper-; stră-; pre-; sufixelor: -anie; -antic; -este; -ie; -ială; -ieşte; -os ; -andru;

— Să se construiască propoziţii în care cuvintele : „dimineaţă", „gură", „floare", limbă", „piine", „soare", „umăr" să capete sens propriu şi sens figurat ;

— Să se găsească sinonimele corespunzătoare cuvintelor „aprig", „credincios", „mîndru", „prieten", „propăşire" ş.a. ;

— Să se alcătuiască seriile sinonimice ale cuvintelor : „armată", „bază", „conexa", „a făuri", „a instaura", „muncă", „opinie", „pace", „suveranitate" ; dreptate ;

— Să se identifice omonimele dintr-un text dat ;

— Să se sublinieze arhaismele dintr-un text şi să se arate ce denumesc (ranguri boiereşti, politice, militare, stări sociale, aspecte vestimentare etc.) ;

— Să se explice sensurile arhaismelor cu ajutorul unor sinonime adecvate ;

— Să se scoată neologismele din anumite texte şi să se stabilească sensul fiecăruia, găsindu-le sinonime din vocabularul comun al limbii ;

— Să se găsească antonimele unor cuvinte ;

— Să se analizeze sensurile figurate şi relaţiile de sinonimie, antonimie şi omonimie ale unor cuvinte din anumite texte.

În funcţie de sensul şi valoarea gramaticală pe care le primesc într-un anumit context, unele formaţii lexicale se scriu împreună, atunci cînd au unitate semantică şi gramaticală, dar se scriu şi separat, cînd cuvintele care se combină îşi păstrează independenţa lexicală şi gramaticală.

În acest sens, s-au efectuat exerciţii care cuprind cuvinte ce se scriu împreună sau separat :

— altădată (adv.) „odinioară", „cîndva" şi altă dată (adj. nehot.+subst.) ;

— odată (adv.) „odinioară" — o dată (numeral adverbial), „o singură dată" (subst. articulat cu art. nehotărît);

— totodată (adv.) „în acelaşi timp", „simultan" — tot (adv.) o dată (numeral adverbial sau subst. articulat cu art. nehotărît) ;

— niciodată (adv.) „în nici o împrejurare", „nicicînd" — nici (adv.) o dată (numeral adverbial sau subst. articulat cu art. nehotărît) ;

— demult (adv.) „cu mult timp înainte", „odinioară", „cîndva" — de mult (loc. adv.) „de mult timp" ;

— decît (adv.) — de cît (cînd cele două componente „de" şi „cît" îşi păstrează autonomia, se scriu separat : De cît timp ai nevoie ?) ;

— altfel (adv. sau adj.) „în alt chip", „altcumva" — alt fel (cînd adjectivul nehotărît „alt" şi subst. „fel" sînt utilizate cu sensuri proprii, se scriu separat);

— deloc (adv.) „nicidecum" — de loc „originar", se scrie separat ;

— numai (adv.) care poate fi înlocuit cu „doar" şi pus în corelaţie cu „ci" (şi) — nu mai (cînd exprimăm negarea unei acţiuni prin folosirea lui „nu" urmat de adverbul „mai").

În scrierea substantivelor compuse : „bunăstare", „bunăvoinţă", „untdelemn" etc., părţile componente şi-au pierdut individualitatea morfologică, dar se scriu despărţite cu liniuţă substantivele compuse : „bună-credinţă", „rea-credinţă", bună-cuviinţă" „rea-voinţă" etc., întrucît fiecare element primeşte în flexiune desinenţa corespunzătoare de genitiv-dativ sau de plural.

Cele mai multe greşeli le-am întîlnit în scrierea corectă a verbului „a crea" şi a derivatelor sale. Pentru aceasta, am explicat elevilor că verbul „a crea" este de conjugarea I, iar în flexiune se va combina cu aceleaşi desinenţe sau sufixe ca şi verbul „a lucra", cu care a fost pus în analogie. În cazul verbului „a lucra", elevii au alcătuit familia de cuvinte a acestuia şi au distins cu uşurinţă radicalul „lucr-", la care au adăugat formele caracteristice. Prin analogie, de la „a crea" am obţinut : cre+ez=creez ; cre+ezi=creezi; cre+ează=creează; cre+ăm=creăm ; cre+aţi=creaţi. De asemenea, prin exerciţii diferite, am explicat elevilor că verbele „a înşela" şi „a aşeza" se scriu la persoana a III-a, sing. şi pl., „înşală şi „aşază", indicîndu-le utilizarea în acelaşi timp şi a „Îndreptarului ortografic, ortoepic şi de punctuaţie", Editura Academiei R.S.R., 1982.

În acţiunea de cultivare a limbii au fost antrenaţi şi profesorii de la celelalte discipline de învăţămînt, întrucît se observă că unii elevi neglijează normele limbii române la lucrările scrise date la alte obiecte de învăţămînt, fapt care împiedică formarea şi consolidarea deprinderilor de scriere şi exprimare corecte. În sprijinul acestei acţiuni au venit şi dezbaterile care au avut loc în cadrul consfătuirilor cadrelor didactice, ce s-au ţinut înainte de începerea trimestrului al II-lea, unde s-au subliniat din nou rolul limbii române în educaţia patriotică, revoluţionară, a elevilor, necesitatea realizării unui front comun între toate cadrele didactice, indiferent de specialitate, pentru îmbunătăţirea exprimării orale şi scrise a acestora, întrucît ea constituie o îndatorire nu numai profesională, ci şi patriotică.

Prof. dr. GHEORGHE VIŞAN
Liceul de Matematică-Fizică „Ion Minulescu" din Slatina

Proiectarea pedagogică a lecţiei

Proiectarea pedagogică, apărută din necesitatea de raţionalizare a actului pedagogic, deschide un cîmp larg de explorare şi acţiune la toate disciplinele şi nivelele, implicînd alegerea şi evaluarea strategiilor, găsirea de căi şi soluţii inedite pentru organizarea activităţii didactice. Inscrisă într-un spaţiu şi un timp real, lecţia de limba franceză se realizează în ciclul gimnazial prin moduli (ore) lexicali, gramaticali şi de practicare a deprinderilor integratoare, cu obiective distincte, precizate de programă. Avînd în vedere, pe de o parte specificul disciplinei, iar pe de altă parte, rezultatele numeroaselor investigaţii experimentale bazate pe o analiză complexă a actului pedagogic, prin descompunerea şi recompunerea sa în comportamente şi interacţiuni observabile, prezentăm un model (un modul cu patru secvenţe) pentru proiectarea strategiei de predare-învăţare a conţinuturilor gramaticale la limba franceză.

Secvenţa I, de instruire corectivă (recuperare şi dezvoltare). Pe baza rezultatelor evaluării formative din modulul (ora) precedent, sînt administrate fişe de reinvăţare, diferenţiate în raport cu obiectivele neatinse şi Fişa 0 (de îmbogăţire), pentru elevii care au rezolvat corect toţi itemii testului. În această etapă, activitatea unor elevi poate fi evaluată şi notată. Această secvenţă poate să lipsească dintr-un modul sau poate să ocupe întregul modul (recapitulare orientată).

Secvenţa II, de activitate frontală (descoperire colectivă dirijată) se bazează pe exerciţii inductive de conceptualizare.

Elementele, clasele, relaţiile, operaţiile şi structurile lingvistice sînt prezentate şi explicate, fie plecînd de la un suport (scris, audio-oral sau audio-vizual), fie în cadrul unui joc sau al unei activităţi care permite înţelegerea şi producerea respectivului conţinut lingvistic. În această secvenţă „lingvistică", crearea automatismelor (învăţare psihomotorie) şi conceptualizarea regulilor morfo-sintactice (învăţare cognitivă) se realizează simultan.

Secvenţa III, de integrare individualizată. Fiecare elev este pus în situaţia de învăţare personală, pentru a atinge obiectivul prin sarcini de lucru specifice, care să-i permită o structurare riguroasă a elementelor noi de conţinut.

Secvenţa IV, de evaluare formativă.

Pentru exemplificare, prezentăm proiectul didactic elaborat în cadrul experimentului de „învăţare eficientă" la tema „Imperfectul" (anul III de studiu). Modulul „Imperfectul" a fost inclus lecţiei „Ah ! ces devoirs...", deoarece am considerat că aspectele gramaticale referitoare la acest timp, se integrează mai bine din punct de vedere tematic respectivului text. **Obiectivele operaţionale** ale temei „Imperfectul" (se pot atinge într-unul sau doi moduli (ore) în raport cu structura clasei):

La sfîrşitul activităţii, elevii trebuie să fie capabili :

01 — să cunoască terminaţiile imperfectului, atît oral, cît şi în scris.

02 — să definească modul de formare al imperfectului, specificînd că el este format din rădăcina verbului de la pers. I pl. a ind. prezent şi terminaţii specifice. La sfîrşitul activităţii, elevii trebuie să dovedească înţelegerea informaţiei învăţate prin rezolvarea următoarelor sarcini :

03 — să identifice verbele la imperfect într-un text conţinînd şi verbe la alte timpuri ;

04 — să traducă corect în limba română verbe la imperfect.

La sfîrşitul activităţii, elevii trebuie să aplice cunoştinţele învăţate în următoarele situaţii :

05 — să formeze imperfectul, plecînd de la alt timp sau mod :

06 — să producă enunţuri cu verbe la imperfect.

Am considerat ca obiective de nivel minim — 01, 02, 03, de nivel mediu — 04 şi 05 şi de nixel maxim — 06.

Activitatea a fost realizată practic după un „scenariu didactic" cu cele 10 „evenimente instrucţionale" propuse de R. M. Gagné.

Captarea atenţiei elevilor s-a realizat prin reascultarea cîntecului „L'Opéra", a cărui înţelegere necesită cunoaşterea unor unităţi lexicale (etapă desfăşurată în ora precedentă) şi a imperfectului, ceea ce justifică activitatea de învăţare a acestui timp, în actualul modul. Deşi punctul de plecare este „receptiv" şi nu „productiv", scopul acestei faze „pragmalingvistice" este de a-l implica pe elev atît în comunicare, cît şi în sarcina de lucru, care este pur lingvistică.

Reactualizarea „ancorelor" (a cunoştinţelor) relevante pentru predarea-învăţarea imperfectului s-a realizat prin activitate frontală, solicitînd elevii la următoarele activităţi : 1) lectura silenţioasă, 2) apoi cu voce tare a textului cîntecului (în vederea corelării aspectului grafic cu cel oral al terminaţiilor imperfectului) şi 3) compararea soluţiilor găsite acasă la exerciţiile din Fişa cu conţinut unic. Această fişă cuprinde : textul cîntecului şi trei sarcini de lucru : a) Grupaţi verbele din acest cîntec în trei coloane, după persoană : je, il, ils. b) Încercuiţi cu roşu grupul de litere (terminaţia), care se repetă la fiecare verb. c) Înlocuiţi pronumele „on" cu „nous" în paragraful al II-lea al lecturii „Ah ! ces devoirs..."

Prezentarea noului conţinut s-a realizat plecînd de la aceste sarcini de lucru, prin activitate frontală (a profesorului cu toată clasa) de descoperire a terminaţiilor imperfectului şi de conceptualizare a modului său de formare ; după care urmează o activitate independentă cu fişe, alê cărei sarcini de lucru sînt axate pe obiectivele operaţionale prevăzute pentru acest modul, în scopul antrenării intense a tuturor elevilor. Am elaborat trei fişe de lucru, diferenţiate pe nivele de obiective.

Fişa nr. 1 conţine următoarele sarcini de lucru pentru exersarea comportamentelor de la 01 şi 02 ;

1. Orientîndu-te după tabelul ce conţine terminaţiile verbului la imperfect, completează verbele din propoziţiile următoare cu aceste terminaţii :

Je fais... mes devoirs. Nous pren... souvent le métro. Elles all... à l'opéra.

2. Uneşte pronumele subiect (je, il, ils, tu, elle, on, elles,) cu forma corespunzătoare a verbului (avais, avait, avaient — peur).

3. Completează căsuţele libere dintr-un tabel cu rubricile : pronumele, subiectul, verbul şi alte părţi de propoziţie.

4. Deschide manualul la pagina 45, la exerciţiul nr. 1 şi subliniază cu creionul verbele la imperfect.

Fişa nr. 2 pentru nivel mediu şi maxim are primele patru sarcini identice cu cele din Fişa nr. 1, dar cu elemente de sprijin diferite, după care urmează sarcini de lucru pentru atingerea 05.

1. Completează verbele cu terminaţiile necesare la imperfect. Foloseşte notiţele din maculator sau manual (pag. 44); dacă ai nevoie.

5. Pune verbele din paranteze la imperfect. Foloseşte, la nevoie, tabelul de verbe neregulate din manual (pag. 269) ;

Il (manger) une glace au chocolat. Nous (lire) des romans. Ils (venir) me voir.

6. Rezolvă acum din manual exerciţiul nr. 6, de la pag. 46.

Fişa nr. 3 (pentru nivel maxim) vizează 06 — folosirea imperfectului în întrebări (ex. nr. 5 de la pag. 46 din manual) şi răspunsuri la o situaţie enunţiativă (ex. nr. 2 din fişă).

Sarcina de lucru a exerciţiului nr. 2 : („Maria îl întîlneşte pe Paul. Ea îl întreabă ce a făcut în vacanţa de iarnă. Priveşte desenele şi imaginează-ţi răspunsurile lui Paul") debutează prin „punerea în situaţie", care implică relaţia de interlocuţiune (Maria şi Paul-colegi) ; actul de vorbire cerut : să povestească ceva ; contextul situaţional : vacanţa de iarnă (a privi la televizor, a merge cu părinţii la restaurant, a dansa cu prietenii, a merge la operă).

O sarcină de lucru complementară, în scopul reutilizării rapide a imperfectului în producţie autonomă orală a fost realizată pe tabla de fetru cu imagini pentru precizarea contextului situaţional. Actul de vorbire solicitat : să dea informaţii despre o persoană. Exemplu : A : Hier j'ai rencontré tes amis.

B : Qu'est-ce qu'elles faisaient ?

A : Elles sortaient du cinéma.

Antrenarea elevilor în vederea înţelegerii unui mesaj oral, (scris) care conţine verbe la imperfect (04) s-a realizat prin reascultarea cîntecului pe fragmente şi traducerea lui în cadrul unei activităţi frontale.

Pe parcursul activităţii independente a elevilor, profesorul a supravegheat activitatea lor individuală, indicîndu-le modul de lucru, controlînd şi apreciind răspunsurile date **(feed-back-ul)**. Elevii şi-au confruntat soluţiile personale cu soluţiile corecte, proiectate la retroproiector sau scrise pe tablă de profesor sau (şi) de elevi.

În finalul modulului s-a administrat un **test de evaluare formativă cu trei itemi.**

I_1 (01) Completează verbele cu terminaţiile necesare la imperfect : Tu av... besoin de ce livre. Il écriv... une carte à son amie.

I_2 (05) Puneţi verbele din paranteze la imperfect : En été, nous... à la mer. (être) Hier, il... chaud. (faire)

I_3 (04) Traduceţi în limba română : Un soir, les parents du petit garçon allaient voir un opéra. Le petit garçon était seul à la maison. Dans son imagination la maison devenait une scène et lui, il devenait le personnage d'un opéra.

Corectarea testului s-a făcut prin comunicarea rezolvării corecte a itemilor de către profesor şi prin autocontrolul (autoevaluarea) elevilor.

În vederea asigurării **retenţiei şi a transferului** s-a indicat elevilor să lucreze acasă ex. 4, pag. 46 (grupul cu ritm lent de lucru) şi ex. 7, pag. 46 (restul clasei).

Pentru **programul corectiv**, care a urmat testului formativ şi s-a realizat în prima parte a modulului următor, am elaborat două fişe de reinvăţare : R1 (pentru elevii care nu au atins 01), R2 (pentru cei care nu au atins 05) şi Fişa 0 (de îmbogăţire).

Fişa R1. La primul exerciţiu din test ai avut de completat verbele cu terminaţiile imperfectului. Vei reuşi să reţii aceste terminaţii, dacă vei executa următoarele operaţii : 1. Deschide manualul la pagina 44, sus. Citeşte cu atenţie din ce este format imperfectul.

2. Completează în tabelul de mai jos terminaţiile imperfectului. (Dacă nu le ştii încă, te poţi ajuta de manual).

3. Completează, acum, verbele cu terminaţiile necesare la imperfect: Tu n'écout... pas le maître. Nous av... raison.

4. Completează căsuţele libere din tabelul cu rubrici ca la ex. 3 din Fişa nr. 1.

Fişa R2. Exerciţiul nr. 2 din test îţi cerea să conjugi verbe la imperfect la diferite persoane.

1. Am învăţat că imperfectul este format din... şi următoarele terminaţii... (vezi manualul, pag. 44, sus).

2. Rădăcina verbului se ia de la persoana I plural a indicativului prezent. Citeşte cu atenţie exemplul de mai jos, ca să-ţi dai seama cum trebuie să procedezi : Infinitiv : parler ; ind. prez., pers. I pl. : nous parlons ; imperfect : je parlais.

Lucrează la fel ca în model cu verbele următoare : Infinitiv : prendre ; indicativ prezent pers. I pl. : nous prenons ; imperfect : tu pren...

3. Pune verbele din paranteze la imperfect, folosind procedeul de la nr. 2. Dacă nu ştii pers. I pl. a indicativului prezent, foloseşte tabelul de verbe neregulate, de la pag. 269, din manual : Elle... toute la journée (lire).

Fişa 0. 1. Répondez aux questions suivantes : Il y a trois ans, vous alliez à l'école ? Qu'est-ce que vous appreniez en classe ?

2. Regardez les images et répondez. La semaine dernière maman a appelé le docteur. Pourquoi ?

Prof. DOINA MUNTEANU
Şcoala Nr. 31 din Bucureşti

VALORIFICAREA CONŢINUTULUI EDUCATIV AL LECŢIILOR

Educarea materialist-dialectică prin lecţiile de chimie

O componentă esenţială a procesului de formare a omului nou, de pregătire pentru muncă şi viaţă a tineretului o constituie educaţia materialist-ştiinţifică a elevilor.

Educatorii în general — profesorii de fizică, chimie, biologie în special — sînt chemaţi să transmită cunoştinţe ştiinţifice cu privire la materialitatea lumii şi legile realităţii obiective, la fenomenele şi procesele ce au loc în natură şi să formeze convingeri materialiste la elevi.

Conţinutul chimiei oferă multiple exemple în acest sens. Unul dintre ele este prilejuit de explicarea noţiunii de materie, ca o categorie filosofică, ce desemnează realitatea obiectivă, oglindită de senzaţiile omului şi existentă independent de ele. Materia nu se poate crea, nu se poate distruge, dar se poate cerceta şi cunoaşte. Folosind experimentul de laborator se poate întregi, întări şi demonstra afirmarea făcută.

Descoperirea legii periodicităţii şi crearea sistemului periodic al elementelor au avut o însemnătate deosebită nu numai pentru chimie, ci şi pentru alte ştiinţe, pentru filosofie, în mod special. În legea periodicităţii găsim exprimate, într-o formă chimică, elementele fundamentale ale dialecticii. Ea dezvăluie legătura profundă şi multilaterală care există între elemente, legîndu-le pe toate într-un sistem unitar şi omogen. Teza lui Mendeleev, după care proprietăţile chimice ale elementelor sînt funcţii periodice ale greutăţilor atomice, exprimă, de fapt, în termeni chimici, acţiunea legii dialectice, materialiste a schimbărilor cantitative în schimbări calitative, evidenţiind saltul calitativ care face trecerea de la un element la altul. Calitatea elementelor este condiţionată de greutatea lor atomică; schimbarea de calitate a elementului are loc prin „adiţie" de protoni, respectiv de electroni, astfel că putem obţine toate elementele cunoscute. Prin examinarea sistemului periodic se evidenţiază şi legea negării negaţiei. Parcurgînd o perioadă din sistemul elementelor se observă că proprietăţile metalice sînt negate de proprietăţile nemetalice, care, la rîndul lor, sînt din nou negate de cele metalice. Cunoaşterea legii periodicităţii elementelor contribuie la înţelegerea contradicţiilor interne ale fiecărui element în parte. Elevii vor fi îndrumaţi să observe că în aceeaşi perioadă există elemente cu proprietăţi metalice şi elemente cu proprietăţi care, deşi se exclud, se regăsesc într-o legătură organică. Prezentînd elevilor la ora de curs, într-o formă mai simplă, uşor accesibilă, sau la o şedinţă de cerc, într-o formă mai complexă, această clasificare a elementelor după Mendeleev, vom contribui la formarea de convingeri ştiinţifice, materialiste despre mişcarea materiei, oferindu-le posibilitatea achiziţionării unor noţiuni noi, fundamentate ştiinţific.

Structura atomului, complexitatea structurii lui, divizibilitatea acestuia se explică pe baza tezei materialiste a existenţei unei diversităţi a formelor de mişcare a materiei.

Chimia organică oferă şi ea un material vast în combaterea teoriei fataliste, care susţinea că substanţele organice se formează numai în organismele vii, sub acţiunea unei forţe supranaturale. Prezentînd sinteza ureei, de exemplu, plecînd de la două substanţe anorganice, indicînd apoi alte substanţe organice obţinute doar sintetic, fără a uita să amintim că astăzi industria noastră chimică obţine aproape 90% din substanţele organice cunoscute, creăm posibilitatea elevilor să-şi lărgească orizontul ştiinţific.

Îndrumaţi cu grijă şi pricepere, elevii îşi pot explica şi înţelege fenomenele privind mişcarea materiei, transformarea ei, se pot convinge că acestea nu au la bază forţe supranaturale, ci legi dialectice, materialiste. Desigur, nu am semnalat decît cîteva dintre resursele multiple pe care le oferă conţinutul chimiei, ca disciplină de învăţămînt, în formarea concepţiei materialist-dialectice la elevi. Formarea concepţiei materialist-dialectice despre lume şi viaţă este un proces continuu şi de durată. El nu se poate desfăşura pe parcursul unei ore de curs, dar în acest scop trebuie avute în vedere toate momentele lecţiei. Profesorul va folosi metode variate şi le va alege pe cele mai eficiente în realizarea obiectivului propus.

Prof. ANA ILIŞIU
Şcoala din Singeorz-Băi, judeţul Bistriţa-Năsăud

Cunoştinţele despre natură, la baza concepţiei ştiinţifice despre lume şi viaţă la elevi

Sarcinile, conţinutul, formele şi metodele de educaţie materialist-ştiinţifică trebuie să concorde şi să respecte condiţiile specifice în care se desfăşoară munca, mediul socio-profesional din care provine elevul şi, mai ales, particularităţile de vîrstă şi nivelul de înţelegere al colectivului cu care lucrăm.

La nivelul claselor primare elevii nu dispun de o gîndire abstractă, nu pot sesiza legăturile mai adînci dintre fenomene, gradul lor de cunoaştere vizează concretul, obiectele în mişcare şi acţiune, pe baza cărora înţeleg unele procese din natură şi sînt capabili să tragă unele concluzii şi să facă unele generalizări.

Formarea premiselor unei concepţii ştiinţifice la şcolarii mici, pe baza cărora se vor dezvolta convingerile materialist-ştiinţifice, se realizează prin însuşirea unor noţiuni cu privire la lumea vie şi fenomenele naturii, din lecţii ca: „Povestea bobului de grîu", „Povestea unui fulg de nea", „Furtuna". La lecţia „Furtuna", de Călistrat Hogaş, de exemplu, diapozitivele care ilustrau furtuna ca fenomen al naturii şi consecinţele ei — copacii dezrădăcinaţi, bătuţi de vînt şi ploaie, apariţia soarelui şi liniştirea naturii — i-au ajutat pe elevi să-şi explice felul în care se desfăşoară acest fenomen. Lecţiile de cunoştinţe despre natură „Mărul şi părul", „Caisul şi vişinul", le-am desfăşurat într-o livadă. Aici elevii au putut observa direct deosebirile dintre pomii fructiferi. Aceştia fiind înfloriţi, le-am explicat elevilor procesul prin care din fiecare floare va ieşi un fruct şi apoi evoluţia acestuia pînă ajunge la maturizare, în starea de a da seminţe.

La lecţia „Primii fulgi", am ieşit cu elevii în curtea şcolii şi le-am cerut să prindă în palmă cîte un fulg. „Unde au dispărut fulgii ?", „De ce nu îi mai avem în palmă ?" s-au întrebat ei, firesc. Am explicat elevilor cum se formează fulgii. La întrebarea lor, de ce unii sînt mai mici şi alţii mai mari, le-am explicat că unii fulgi, în căderea lor, se ajung şi se lipesc unul de celălalt. Fenomenul de formare a ploii l-au aflat cu ocazia predării lecţiei „Ploaia". De asemenea, cu ajutorul explicaţiei şi a observaţiilor asupra unor plante ce aveau apă suficientă sau sufereau din cauza lipsei acesteia, ei au putut realiza de ce este necesară ploaia. Le-am făcut cunoscut, totodată, de ce unele picături de ploaie sînt mai reci şi altele mai calde; de asemenea, le-am explicat şi fenomenele care adeseori însoţesc ploaia: fulgerul, tunetul, trăsnetul.

Lecţia de citire, „Raze aurii", am desfăşurat-o adresînd elevilor unele întrebări, în mod diferenţiat: Ce se întîmplă sub zăpadă ? De ce nu îngheaţă grîul sub zăpadă ? De ce primăvara apele se măresc şi ies din albie ? Unde a dispărut plapuma groasă de zăpadă ? Ce se întîmplă cînd razele soarelui „se joacă" cu mugurăşii ? De ce are nevoie grîul pentru a creşte mare şi a se coace ? Am sintetizat apoi răspunsurile lor parţial corecte, le-am îmbogăţit şi le-am formulat complet.

În alte lecţii, pentru a observa condiţiile de viaţă ale unei plante, am efectuat cu elevii o experienţă. Am procurat patru cutii mici de conserve, pămînt, boabe de fasole şi apă. În prima cutie, am pus doar cîteva boabe, în a doua boabe de fasole şi apă, în a treia, boabe cu pămînt umed, dar ferit de lumină, iar în a patra cutie, boabele au fost puse în pămînt umed, aşezate la lumină şi udate periodic. Zilnic, elevii au urmărit schimbările şi le-au notat pe rînd în jurnalul de observaţii. După două-trei săptămîni, pe baza comparaţiei, au constatat că planta din a patra cutie s-a dezvoltat cel mai bine, pentru că avea sol umed, lumină şi căldură corespunzătoare. Copiii au ajuns, astfel, la concluzia că aceşti factori sînt necesari creşterii plantelor. Multe dintre lecţiile de acest fel le desfăşor în laboratorul de ştiinţe ale naturii al şcolii care cuprinde mulaje diferite, animale şi păsări împăiate, diorame, sămînţare etc. Nelipsite sînt florile care înfrumuseţează clasa noastră şi menţin prezenţa oxigenului alături de plantele de la colţul viu.

Numeroase cunoştinţe despre natură asimilează elevii noştri prin intermediul excursiilor la marile construcţii hidroenergetice, ca cea de la Tarniţa, unde ei au cunoscut eforturile oamenilor de a capta apa, de a o transporta apoi prin munte, pentru a cădea de la mari înălţimi, producînd curentul electric.

Faptul că omul cunoaşte şi stăpîneşte natura nu mai rămîne un simplu enunţ pentru ei, ci constituie o realitate, de care se conving prin variate acţiuni organizate în şcoală şi în afara ei.

Inv. ELVIRA ZEIC
Inv. EMIL MOLDOVAN
Şcoala nr. 7 din Turda, judeţul Cluj

Convorbiri pe teme patriotice, cu preşcolarii

O importanţă hotărîtoare în realizarea scopurilor educaţiei moral-politice şi patriotice o are **îmbinarea mai multor procedee şi mijloace** în cadrul aceleiaşi activităţi. Selectarea şi utilizarea lor judicioasă, în momentele importante ale activităţii, dau forţă situaţiilor educative, subliniate prin acestea, influenţînd puternic sentimentele şi atitudinile copiilor. Materialul intuitiv concret, folosit în lecturi după imagini, convorbiri, povestiri, memorizări, cîntece etc., nu trebuie să constituie atît motiv de cunoaştere şi analiză sistematică a unor fapte, cît, mai ales de ilustrare a conţinutului unor însuşiri sau noţiuni abstracte, cum ar fi: frumuseţe, bogăţie, hărnicie, prietenie, vitejie, care au darul să trezească sentimente de admiraţie, de dragoste, de respect în sufletele copiilor, să-i convingă, fiindu-le ulterior pildă şi îndreptar în acţiunile şi atitudinile lor. În activitatea de convorbire-concurs „Ce ştim despre viaţa şi activitatea tovarăşului Nicolae Ceauşescu", în enunţarea temei s-a pornit de la audierea de pe bandă magnetică a îndemnului adresat tineretului de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu la deschiderea anului de învăţămînt: „Iubiţi-vă părinţii, care muncesc pentru voi; Iubiţi Partidul Comunist Român care vă asigură o viaţă fericită, un viitor luminos. Iubiţi patria noastră socialistă în care v-aţi născut şi pe care trebuie să o slujiţi de-a lungul întregii vieţi, să o faceţi tot mai înfloritoare". Pe parcursul desfăşurării activităţii, preşcolarii au fost antrenaţi în răspunsuri pe baza vizionării unor imagini din diapozitive care îl înfăţişau pe conducătorul partidului şi statului nostru în mijlocul copiilor, înconjurat de aceştia cu dragoste şi căldură. Pe suportul conţinutului altor imagini, care îl arătau pe secretarul general al partidului alături de muncitori din uzine, fabrici, de pe ogoare, în instituţii de învăţămînt şi cultură, la mitinguri şi adunări, discuţiile cu copiii au fost canalizate spre evidenţierea contribuţiei tovarăşului Nicolae Ceauşescu la înflorirea patriei, la înaintarea ei spre înalte culmi de progres. Pentru sublinierea calităţilor sale deosebite de luptător consecvent şi neobosit pentru pace, pentru libertatea şi fericirea poporului, au fost audiate cîntece şi versuri, s-au citit fragmente semnificative din diferite documente, care aveau un conţinut adecvat scopurilor urmărite. Astfel concepută, activitatea a reuşit să emoţioneze pe copii, să-i facă să simtă cu toată fiinţa lor mesajele transmise, să-i impresioneze, să trezească în ei dragostea pentru conducătorul partidului şi statului nostru şi dorinţa de a-i urma îndemnurile.

Tot astfel am valorificat informaţiile însuşite cu prilejul unor povestiri ale educatoarei, realizate după un grup de imagini şi cîteva înregistrări la casetofon, în cadrul acţiunilor desfăşurate cu „Şoimii patriei", cu prilejul desfăşurării povestirilor-legendă, cu conţinut istoric, evocînd eroi care s-au jertfit pentru patrie („Stejarul din Borzeşti", de Eusebiu Camilar, „Legenda Vrancei", „Mama lui Ştefan cel Mare", povestirile istorice ale lui Dumitru Almaş etc.), în cadrul cărora am folosit machete frumos executate, cîteva tablouri sau imagini sugestive şi una sau două înregistrări pe casetofon. Şi în expunere, este important şi necesar ca educatoarea să aleagă cuvinte puţine şi numai pe înţelesul copiilor, folosindu-le la momentul potrivit, pentru a asigura, din plin, trăiri emoţionale puternice. Astfel, ea va putea să proiecteze cele mai variate conţinuturi, metode şi procedee de influenţare educativă.

Educ. ROZALIA BRATU,
Grădiniţa Nr. 229 din Bucureşti

Geografia — obiect al educaţiei pentru pace

Între disciplinele şcolare, geografia patriei în special, geografia continentelor, geografia economică şi a populaţiei, precum şi geografia mediului înconjurător în general, îşi aduc o contribuţie determinantă la „...educarea tinerei generaţii în spiritul solidarităţii internaţionale, a idealurilor de colaborare şi pace" — cum se precizează şi în programă.

Prin ce şi cum răspunde geografia acestui mare deziderat al umanităţii ? Din experienţa modestă acumulată de-a lungul anilor în predarea acestei discipline, apreciem că geografia îşi poate aduce contribuţia la educaţia pentru pace a elevilor, în primul rînd, prin însuşi conţinutul obiectului de studiu: învelişurile planetei, inclusiv sociosfera. Prin natura sa, geografia aduce în prim planul cunoaşterii locuri şi oameni, care chiar dacă se deosebesc între ei (rasial, nivel de dezvoltare, cultură etc.), obiectivele şi finalităţile luptei pentru un trai mai bun, care nu se poate asigura decît sub cerul senin al păcii şi colaborării internaţionale, sînt pretutindeni aceleaşi. Prin studiul geografiei, elevii îşi însuşesc cunoştinţe şi concepte specifice epocii contemporane, cu rol deosebit în educarea lor pentru pace: harta politică a lumii, o nouă ordine economică şi politică, dinamica economiei, dezvoltare, subdezvoltare, cauze, criză economică, subnutriţie, explozie demografică, natalitate, mortalitate, degradarea mediului, industrializare, urbanizare, înarmare, dezarmare, politică rasială, focare de război etc. Însuşite temeinic, înţelese cauzal, cu semnificaţiile şi implicaţiile lor asupra umanităţii în trecut, prezent şi viitor, înţelegerea acestor concepte îşi aduce o contribuţie determinantă la educarea elevilor în spiritul înaltelor idealuri de pace ale omenirii.

Prezentîndu-le diverse aspecte ale lumii contemporane în care înarmarea atomică a luat proporţii îngrijorătoare, în condiţiile ascuţirii unor contradicţii dintre bogaţi şi săraci, în mod deosebit a adîncirii diviziunii internaţionale a muncii, a influenţei umane asupra mediului înconjurător, a dezvoltării fără precedent a forţelor de producţie şi a victoriei omului asupra unor forţe ale naturii, profesorul de geografie le poate stîrni elevilor curiozitatea şi interesul, deprinderea de a citi, de a se informa continuu despre oameni şi locuri, despre ceea ce se petrece în lume, pe Terra, urmărind să le dezvolte receptivitatea pentru cunoaşterea şi înţelegerea acelor evenimente care sînt menite să asigure progresul şi pacea în lume.

Formarea la elevi a unei concepţii şi a unui sistem de atitudini privind pacea şi apărarea ei trebuie să fie rezultatul întregii activităţi educative din clasă şi din afara sa. Înfăţişînd elevilor diferitele nivelurі de dezvoltare, stările conflictuale, agresiunile armate, din lume, explicîndu-le cauzal, consecinţele şi perspectivele acestora, profesorul va urmări formarea la elevi a unor atitudini împotriva inechităţii, a nedreptăţii sociale, împotriva înarmării, a războaielor, împotriva [illegible] ceea ce pune în pericol pacea lumii. [illegible]minarea din comportamentul elevilor a manifestărilor de egoism, de laşitate, de neparticipare sînt şi sarcini educative ale profesorului de geografie.

Principala modalitate de educaţie în spiritul păcii este lecţia, al cărei conţinut va cuprinde, desigur, noutăţile de ultimă oră, pe care profesorul le poate reţine din presa cotidiană şi periodică, de la radio şi televiziune, din publicaţii politice, istorice şi de specialitate. Acestea se vor referi la lupta de eliberare a unor popoare (Namibia), la stări conflictuale în lume (Orientul Apropiat şi Mijlociu, America Centrală), agresiuni armate R.S. Africană împotriva unor state din sudul Africii), la ţări şi oraşe care găzduiesc reuniuni politice referitoare la întărirea şi apărarea păcii. De asemenea, în activitatea cercului de geografie pot fi cuprinse teme despre ţări şi popoare angajate ferm în lupta pentru obţinerea independenţei (Namibia) sau menţinerea independenţei (Nicaragua). Prin şedinţele cercului cît şi prin gazeta acestuia, elevii pot fi informaţi zilnic despre evenimentele politice şi economice principale de pe Terra. Seratele cultural-distractive cu teme geografice, care se organizează de regulă cu elevii de liceu, pot să-şi aducă o contribuţie deosebită la educarea elevilor pentru pace. Cu acest prilej, pot fi prezentate expuneri, note şi impresii de călătorie, diafilme, diapozitive sau chiar filme privind eforturile unor popoare pe drumul dezvoltării, progresului şi păcii.

Vizitele, excursiile şi taberele şcolare — fie că se organizează pentru a face cunoscute elevilor frumuseţile de basm ale peisajului românesc, locurile care evocă eroismul poporului nostru pentru obţinerea independenţei (Mărăşeşti, Oarba de Mureş, Carei, Moisei etc.), sau pentru a face cunoştinţă cu realizările contemporane ale Epocii Nicolae Ceauşescu (Canalul Dunăre — Marea Neagră, metroul, Transfăgărăşanul, platformele industriale din fiecare judeţ etc.) — toate îşi aduc o contribuţie deosebită la punerea unor temelii trainice educaţiei pentru pace a viitorilor adulţi.

Obiectivul educării elevilor pentru pace nu se poate realiza decît prin implicarea personalităţii profesorului, prin toate atributele acesteia: competenţa politico-morală, profesional-ştiinţifică şi psihologică. Cum convingerile se nasc din convingeri, opţiunea pentru pace a profesorului va determina-o pe cea a elevilor.

Prof. ILIE CARAMAN
Liceul Industrial
Făurei, judeţul Brăila

Perfecționarea profesională – condiție a ridicării calității învățămîntului

În acest an școlar, pe baza experienței și a rezultatelor obținute, Inspectoratul Școlar al Județului Vaslui a adus o nouă orientare în structura și conținutul planurilor și programelor metodico-științifice și de perfecționare, acordînd o atenție sporită formelor proprii de pregătire, prin organizarea unor acțiuni diferențiate, adaptate la cerințele și specificul județului nostru.

În scopul sporirii calității procesului instructiv-educativ, a întregii activități școlare și extrașcolare, ne-a preocupat, în primul rînd, instruirea directorilor unităților de învățămînt și perfecționarea activității de conducere colectivă, pentru a se asigura o îndrumare și coordonare științifică a colectivelor didactice. Pe lîngă cursurile de pregătire și de perfecționare cu directorii, desfășurate la nivel județean, am realizat, în cele șapte centre metodice ale județului nostru, schimburi de experiență, organizate diferențiat, cu directoarele de grădinițe și cu directorii din învățămîntul primar, gimnazial și liceal. Acestea au cuprins: teme privind cercetarea documentelor de organizare și planificare a procesului instructiv-educativ din unitate; asistențe la activități cu caracter practic-demonstrativ (lecții; lucrări în laboratoare, cabinete, ateliere, loturi școlare, cercuri ale elevilor); utilizarea bazei didactico-materiale; munca metodică și de perfecționare la nivelul școlii și al localității.

Inspectoratul școlar, cu sprijinul metodiștilor voluntari și al unor cadre universitare, s-a preocupat și de perfecționarea profesorilor diriginți. În acest scop, au fost organizate întîlniri cu cadre didactice, universitare, schimburi de experiență, dezbateri metodico-științifice, urmate de lecții deschise, informări politice și de alte forme de activitate specifice muncii diriginților din învățămîntul liceal și gimnazial. Printre temele recent dezbătute, amintim: forme și metode utilizate în activitatea de dirigenție pentru însușirea de către elevi a concepției materialist-dialectice despre lume, și viață; rolul dirigintelui în valorificarea timpului elevului; informarea politică — mijloc important în realizarea educației comuniste a elevilor. De asemenea, la nivelul inspectoratului școlar s-a realizat o scrisoare de îndrumare metodică a muncii diriginților, prin al cărei conținut s-au făcut recomandări privind organizarea și planificarea muncii educative, întocmirea și completarea caietului dirigintelui, desfășurarea orelor de dirigenție, a informărilor politice cu elevii din gimnaziu și liceu, cunoașterea personalității elevilor și sintalității colectivului clasei respective.

O atenție deosebită am acordat organizării instruirilor pe problemele muncii educative, din ianuarie a.c. După activitatea desfășurată în plen, am inițiat dezbateri pe specialități, în cadrul cărora inspectorii școlari de specialitate au prezentat un material-sinteză, în care au fost valorificate constatările din inspecțiile desfășurate în județ.

În vederea asigurării prezenței inspectorului școlar la pregătirea și desfășurarea activităților metodico-științifice și de perfecționare, am luat măsuri de concentrare a acestor activități pe durată de două săptămîni, incluzîndu-le în programul trimestrial de inspecții școlare. Acest mod ne-a convins că am realizat nu numai o bună pregătire și participare a inspectorilor școlari, ci și o anumită succesiune a acțiunilor cuprinse în sistem, începînd cu activitățile destinate directorilor unităților de învățămînt, diriginților, pedagogilor, bibliotecarilor, laboranților etc. și finalizînd cu cercurile pedagogice pe specialități.

Cu educatoarele, învățătorii și profesorii de diferite specialități au fost organizate cercuri pedagogice, trimestriale, prin al căror conținut și structură s-a adus un plus de informații în specialitate, de metodică și pedagogie. Acestea au fost orientate pe mobilizarea tuturor cadrelor didactice în cunoașterea conținutului noilor programe și manuale școlare, a modalităților eficiente de predare-învățare, a cerințelor impuse de explozia informațională, pentru utilizarea în mai mare măsură a bazei didactico-materiale existente în dotarea școlii, pentru optimizarea predării și activizării elevilor în lecții.

Începînd cu trimestrul I al acestui an școlar, pe lîngă cercurile pedagogice pe specialități, am inițiat, la nivelul C.U.A.S.C.-urilor din județ, cercuri pedagogice pentru învățămîntul simultan de la clasele primare. Prin această formă de activitate, oferim posibilitatea învățătorilor care predau în condiții simultane (la două, trei și patru clase) să participe la desfășurarea programului unei zile de școală. Lecțiile și referatele prezentate, informările științifice de specialitate, bibliografiile selective — recomandate pentru studiul individual — și dezbaterile pe marginea activităților prezentate au contribuit la realizarea unor valoroase schimburi de experiență, prilej cu care s-au evidențiat cele mai eficiente soluții didactice, care contribuie la continua îmbunătățire a calității învățămîntului primar.

Cu directorii unităților de învățămînt, la nivel zonal, s-au mai realizat dezbateri metodico-științifice, trimestriale, tematice. Menționăm: locul și rolul consiliului de conducere în organizarea și desfășurarea activității metodice și de perfecționare; metode și procedee folosite de director pentru cunoașterea, valorificarea și popularizarea experienței pozitive prin asistențe la ore; viziune interdisciplinară asupra actului de îndrumare și control la nivelul unității școlare; preocuparea conducerii școlii și a organizațiilor de copii și tineret pentru ridicarea nivelului de pregătire științifică a elevilor, în vederea obținerii unor rezultate în activitatea de performanță ș.a.

Pornind de la sarcinile ce le revin directorilor adjuncți cu munca educativă în coordonarea activității comisiei metodice a profesorilor diriginți, am inițiat o acțiune metodică complexă, cu participarea directorilor adjuncți cu munca educativă. Acțiunea a fost organizată în mai multe unități școlare din municipiul Vaslui și a cuprins în programul său asistențe la lecții de dirigenție. Au fost consultate documentele de planificare și organizare a muncii educative și s-au desfășurat dezbateri pe probleme educative. După un asemenea model, se vor organiza activități similare și la nivelul celorlalte centre metodice (Bîrlad, Huși și Negrești), conduse de inspectorii școlari, în colaborare cu reprezentanți ai Consiliului Județean al Organizației Pionierilor și ai Comitetului Județean U.T.C. Concluziile desprinse, sugestiile și opiniile participanților vor fi valorificate la sfîrșitul fiecărui trimestru, prin elaborarea unei scrisori de îndrumare metodică.

Cu directorii școlilor cu clasele I—IV, s-a organizat la nivel județean o consfătuire de lucru, al cărei conținut a fost axat pe: completarea corectă și păstrarea documentelor școlare, calitatea procesului de predare-învățare, munca metodică și de perfecționare specifică acestor unități școlare și utilizarea eficientă a bazei didactico-materiale.

Avînd în vedere conținutul și cerințele noii Programe a activității instructiv-educative din grădinițe, în centrele Vaslui, Bîrlad și Huși s-au organizat dezbateri și cursuri de instruire, la care au participat toate educatoarele din învățămîntul preșcolar. În cadrul acestor dezbateri și instruiri s-au stabilit modalitățile de întocmire a planificării și o serie de strategii pentru aplicarea și realizarea obiectivelor și sarcinilor noii programe.

O contribuție deosebită la perfecționarea personalului didactic din județ, a avut-o manifestarea metodico-științifică „Creativitate și eficiență în învățămînt". Ediția a III-a a antrenat un număr mare de cadre didactice din județul Vaslui, în activitatea de studiu și de cercetare. Astfel, în etapa de masă, au fost elaborate și susținute 425 de comunicări și referate metodico-științifice. La etapa județeană, s-au prezentat 182 de comunicări și referate, din care au fost selecționate pentru etapa națională, 24 de lucrări, obținîndu-se opt mențiuni, iar două lucrări au primit premiul al II-lea.

La aceste preocupări și rezultate, adăugăm participarea celor peste 1 000 cadre didactice din județul nostru la activitățile colective de perfecționare a pregătirii profesionale — cursuri de reciclare, de pregătire pentru definitivat și obținerea gradelor didactice II și I — organizate în centrele universitare București și Iași.

În activitatea de perfecționare, de informare și documentare a cadrelor didactice, ne-am propus să antrenăm mai mult filialele societăților științifice existente în județ. Cu contribuția acestora, recent, am organizat două consfătuiri, la care au participat profesori de limba și literatura română și de biologie-agricultură din județ. Lucrările acestora s-au desfășurat, în prezența unor cadre de specialitate de la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași. S-au abordat o serie de aspecte științifice și de metodică a specialității. Cu sprijinul Filialei Societății de Științe Geografice, s-a desfășurat la Vaslui, un simpozion interjudețean, cu tema: „Geografia Moldovei — potențial natural, uman și valorificarea lui superioară", acțiune la care au participat reprezentanți din 17 județe și cadre de specialitate de la universitățile din București, Cluj-Napoca și Iași.

Prin forme specifice de activitate, ne-am preocupat de îndrumarea absolvenților repartizați în învățămînt și de stagiari, asigurîndu-le posibilitatea integrării în viața și activitatea școlii. Totodată, prin îndrumarea acordată de cadrele didactice cu experiență și prin asigurarea fondului de carte din bibliotecile școlilor și din cabinetele metodice organizate în centrele județului, li s-a acordat stagiarilor sprijinul necesar studiului individual, în vederea pregătirii temeinice pentru susținerea examenului pentru definitivare în învățămînt.

Prof. ELENA CONDREA
inspector școlar general al județului Vaslui

CONSULTAȚIE

Dezvoltarea creatoare a materialismului dialectic și istoric în documentele partidului comunist român

În lumina orientărilor și exigențelor formulate de conducerea partidului, de secretarul său general, cercetarea și predarea științei istorice în țara noastră se realizează pe baza concepției revoluționare a clasei muncitoare — materialismul dialectic și istoric. „Interpretarea științifică, obiectivă a evenimentelor social-istorice în toată complexitatea lor — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — poate fi făcută numai în lumina materialismului dialectic și istoric, cea mai înaintată concepție despre lume și viață".

Viabilitatea și superioritatea filozofiei materialist-dialectice și istorice rezidă în caracterul ei creator. Într-adevăr, concepția revoluționară reprezintă o viziune dinamică asupra lumii, situată permanent pe terenul vieții, al realităților în continuă mișcare și devenire, capabilă de înnoire și îmbogățire neîntreruptă, corespunzător progresului cunoașterii științifice și al practicii sociale. În epoca contemporană, marcată de ample și profunde transformări revoluționare, a păstra viu spiritul creator al materialismului dialectic și istoric înseamnă a cultiva capacitatea acestei teorii de a fi receptivă în permanență la prefacerile înnoitoare care au loc în societatea umană, de a da răspunsuri teoretice adecvate la problematica generată de noile evoluții istorice.

În acest sens, documentele partidului nostru, opera secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, constituie o expresie elocventă a efortului constant de aplicare creatoare a dialecticii materialiste, de îmbogățire a gîndirii revoluționare. Preocuparea neobosită a partidului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru abordarea îndrăzneață, constructivă a fenomenelor și problemelor noi, ridicate de viață, lupta hotărîtă împotriva tendințelor de închistare dogmatică, de cantonare în idei învechite, pledoaria pentru virtuțile creatoare ale materialismului dialectic și istoric, ca metodă de investigare științifică a realității obiective, au contribuit la elaborarea, în ultimii 23 de ani, a unor teze și idei de mare importanță teoretică și practică, puse în slujba intereselor și aspirațiilor fundamentale ale poporului român, a cauzei nobile a socialismului, păcii, colaborării și înțelegerii între toate națiunile lumii.

Întreaga activitate teoretică și ideologică a partidului nostru, a secretarului său general, este străbătută de efortul de a cunoaște în profunzime legile generale de dezvoltare a societății, de a dezvălui raportul dintre acțiunea acestor legi și condițiile concrete — sociale, economice, politice, culturale, istorice și naționale — diferite de la o țară la alta, de la o etapă la alta. Ca rezultat al acestei atitudini consecvent creatoare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a înscris contribuții de inestimabilă valoare la dezvoltarea teoriei revoluționare privind modul de manifestare a legităților care guvernează societatea umană; factorii progresului social; rolul forțelor de producție și al relațiilor sociale ca bază a înțelegerii științifice a istoriei; rolul maselor în făurirea istoriei, al forțelor politice, revoluționare, democratice și patriotice în lupta pentru dreptate socială și libertate națională, pentru transformarea înnoitoare a societății; raportul dialectic dintre factorii obiectivi și subiectivi, naționali și universali în desfășurarea evenimentelor istorice; caracteristicile procesului revoluționar mondial; conținutul epocii contemporane; problemele vieții internaționale; problema preîntîmpinării catastrofei nucleare și salvgardării păcii ș.a.

În lumina acestor contribuții fundamentale la dezvoltarea creatoare a materialismului dialectic și istoric, tovarășul Nicolae Ceaușescu a elaborat o nouă concepție despre istoria patriei, despre rolul cunoașterii și prețuirii istoriei în epoca contemporană. Esența acesteia constă în înțelegerea istoriei ca un factor fundamental al întregii activități ideologice și politico-educative desfășurate în țara noastră, ca temelie a tuturor acțiunilor consacrate formării profilului nou al constructorilor societății socialiste, ca puternică pîrghie de afirmare a simțămintelor patriotice, revoluționare și de întărire a conștiinței de sine a poporului nostru, precum și ca inepuizabilă sursă de concluzii și învățăminte pentru prezent și viitor.

Opera tovarășului Nicolae Ceaușescu întruchipează o adevărată sinteză a istoriei patriei noastre, privită în contextul istoriei universale, care reliefează marile permanențe ale poporului român, unitatea și continuitatea sa neîntreruptă în vatra strămoșească carpato-danubiano-pontică, marea sa forță de creație, setea de dreptate și libertate, voința de a trăi liber și independent, singur stăpîn pe soarta sa, vocația sa de pace, prietenie și colaborare. Modul în care secretarul general al partidului abordează evenimentele esențiale ale istoriei patriei, caracterizarea pe care o face etapelor sale de dezvoltare economico-socială, diferitelor perioade istorice, reprezintă un model de înțelegere și interpretare științifică a istoriei noastre multimilenare, în concordanță cu filozofia materialist-dialectică și adevărurile fundamentale ale existenței istorice a poporului român. În acest spirit, marile probleme ale istoriei naționale, o istorie unică a întregului popor, din cele mai vechi timpuri și pînă la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate din zilele noastre, sînt definite și apreciate într-o viziune unitară, potrivit adevărului bazat pe fapte și documente. Formulînd teza de însemnătate esențială, potrivit căreia „nu pot exista două istorii, una a poporului și una a partidului" și că „poporul nostru are o singură istorie", tovarășul Nicolae Ceaușescu a înlăturat confuziile și orientările neștiințifice, de rupere a istoriei partidului, a mișcării revoluționare și democratice din contextul istoriei naționale. Este meritul secretarului general al partidului nostru de a fi dezvoltat creator concepția despre partidul revoluționar al clasei muncitoare, ca parte integrantă a poporului, definindu-l drept continuatorul celor mai înaintate tradiții de luptă și exponentul intereselor supreme ale acestuia, centrul vital al întregii noastre națiuni.

Din analiza științifică, în spiritul concepției materialiste a istoriei, întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu asupra procesului devenirii istorice a poporului român se desprind nu numai o imagine de ansamblu, unitară, a istoriei noastre naționale, ci și teze și concluzii de o importanță deosebită pentru înțelegerea problematicii epocii contemporane, adevăruri incontestabile, cu valoare generală la scara întregii omeniri. Bunăoară, strînsa interdependență și unitate dialectică dintre luptele pentru libertate și independență națională și cele pentru dreptate socială, pentru transformarea revoluționară, înnoitoare a societății, în care a trebuit să se angajeze poporul român, constituie nu numai o trăsătură specifică a istoriei noastre, ci un proces legic, obiectiv al lumii contemporane.

Istoria României demonstrează teza cu privire la rolul nefast al dominației străine pentru dezvoltarea istorică a popoarelor, teză cu ample rezonanțe în conștiința multor popoare și națiuni din lumea de astăzi. Se confirmă astfel concluzia științifică potrivit căreia dominația străină, știrbirea sau pierderea suveranității și independenței afectează grav progresul social-economic al popoarelor, evoluția generală a societății pe trepte superioare. Totodată, istoria luptelor poporului român relevă, cu forța de netăgăduit a faptelor, adevărul fundamental că jugul asupririi străine poate frîna sau întîrzia, pentru un timp, dezvoltarea unui popor, dar nu poate împiedica realizarea aspirațiilor sale legitime — cucerirea libertății, unității și independenței, asigurarea progresului social.

Apare astfel tot mai limpede că știința istorică reprezintă un instrument de primă importanță nu numai în cunoașterea umană, în educație, în cultură, ci și în relațiile dintre oameni, state și națiuni.

Desigur, trecutul constituie obiectivul principal al științei istorice, dar sporul de interes și importanță față de istorie sînt date și de contribuția sa la înțelegerea prezentului și descifrarea viitorului. Mai cu seamă în epoca contemporană, cînd societatea umană este confruntată de probleme grave, ce pun tot mai mult în pericol pacea, însăși existența civilizației pe planeta noastră, „cea mai înaltă îndatorire și răspundere a istoricilor este — așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — ca, studiind dezvoltarea societății, evenimentele istorice, să desprindă din uriașa comoară de experiență acumulată de-a lungul mileniilor și să îmbogățească activitatea prezentă și viitoare cu învățăminte și concluzii pentru mersul înainte al popoarelor pe calea civilizației, pentru pacea și progresul întregii umanități".

Asemenea rosturi importante se împlinesc dacă istoria este înfățișată în mod obiectiv, corespunzător adevărului vieții. Devine, astfel, tot mai evident că tendințele de denaturare subiectivă, eronată, în funcție de anumite conjuncturi sau potrivit unor interese unilaterale, nu slujesc cauzei înțelegerii și bunei vecinătăți, a prieteniei și colaborării între popoare, progresului și păcii în lume. „Asemenea practici — arată cu deplină justețe tovarășul Nicolae Ceaușescu — sînt străine principiilor materialismului dialectic și istoric — concepția științifică despre lume a proletariatului —, spiritului de dreptate și adevăr al clasei muncitoare, poziției ei critice juste în valorificarea moștenirii trecutului".

Întreaga operă a tovarășului Nicolae Ceaușescu reprezintă un vibrant îndemn pentru istorici de a căuta — în dubla lor calitate de oameni de știință, care, prin investigațiile lor, descoperă adevărul, și de educatori, de transmițători ai adevărului — să facă din adevărul istoric forța generatoare a sentimentelor reale de patriotism și de solidaritate internațională. Acționînd în acest spirit, istoricii români de astăzi sînt ferm hotărîți ca, și în viitor, să facă din știința trecutului un instrument în cunoașterea și apropierea între popoare, în întărirea colaborării și păcii în lume.

PAMFIL NICHIȚELEA

GRUPELE SINDICALE, NUCLEE DE BAZĂ ALE STRUCTURII ȘI ACTIVITĂȚII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT

Între problemele majore care își găsesc o abordare aprofundată în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a Partidului Comunist Român, se înscrie și cea a dezvoltării democrației muncitorești, revoluționare, ca expresie a înfăptuirii consecvente în România, în ultimele două decenii, a principiului construirii socialismului cu poporul și pentru popor. Pornind de la această teză fundamentală, partidul nostru, din inițiativa și cu contribuția determinantă a secretarului său general, a asigurat crearea unui larg cadru democratic de participare a tuturor categoriilor de oameni ai muncii, a întregului popor, la construirea socialismului și comunismului în România.

Nutrim cea mai profundă recunoștință față de conducătorul partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a configurat cu claritate științifică rolul și răspunderea sindicatelor, cea mai largă organizație de masă a clasei muncitoare, a celorlalți oameni ai muncii, în calitatea lor de proprietari, producători și beneficiari ai avuției naționale. Fiind investite cu largi atribuții în toate organismele autoconducerii muncitorești, sindicatele și-au sporit posibilitățile de angajare directă, activă, la îndeplinirea exemplară a planurilor și programelor de dezvoltare economico-socială a țării, la perfecționarea pregătirii profesionale, științifice, tehnice, economice și de cultură generală, la desfășurarea unei susținute activități politico-educative pentru dezvoltarea spiritului revoluționar în toate colectivele, la îmbunătățirea continuă a condițiilor de muncă și viață. Se poate spune că nu există domeniu de activitate în care sindicatele să nu-și exercite rolul și atribuțiile de mare însemnătate ce le revin în măreața operă de făurire a socialismului, operă socială înnoitoare, de inovație și creație colectivă, cu profund caracter revoluționar.

Indiferent de ramura de producție în care ființează, sindicatul are drept temelie a organizării și funcționării grupele sindicale, ele conferindu-i resorturile unui organism funcțional. Și în învățămînt, grupele sindicale sînt structuri de execuție, de înfăptuire practică și nemijlocită a hotărîrilor, deciziilor și măsurilor adoptate, la nivelul acestora orice sarcină stabilită nu se mai poate transmite mai departe.

Componentă esențială a procesului de edificare a noii societăți, școala de toate gradele trebuie să răspundă, așa cum a indicat secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cerințelor gîndirii și atitudinii revoluționare, să fie receptivă la nou și la înnoire, iar slujitorii ei, să depună o muncă creatoare și constructivă și să manifeste pasiune și devotament față de nobila lor misiune de educatori comuniști.

Grupa sindicală are dreptul și îndatorirea de a participa la întreaga viață din școală, ea oferind cele mai bune condiții pentru dezbaterea aspectelor majore ale înnoirii învățămîntului, în raport cu cerințele actuale și de perspectivă ale pregătirii forței de muncă.

Prin intermediul grupelor, comitetele sindicatelor din învățămînt acționează pentru a determina fiecare cadru didactic să înțeleagă că participarea sa activă la perfecționarea și modernizarea învățămîntului nu este numai o cerință de ordin profesional, ci o îndatorire de înaltă răspundere patriotică. Sindicatele din învățămînt și-au intensificat preocupările pentru ca adunările lunare ale grupelor sindicale să se afirme ca sesiuni deschise, permanente, ale adunărilor generale ale oamenilor muncii, să se manifeste ca tribune de dezbatere și decizie în toate problemele care privesc activitatea colectivelor didactice. Întrecerea socialistă reprezintă modalitatea concretă de angajare a tuturor celor care muncesc în învățămîntul preșcolar, primar, gimnazial, liceal și superior, la sporirea calității activității de instrucție și educație a tinerei generații, la realizarea procesului de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția. Este firesc, deci, ca grupele sindicale din învățămînt să-și măsoare eficiența activității lor profesionale prin prisma îndeplinirii indicatorilor întrecerii socialiste.

Procesul de învățămînt este supus, prin esența sa, schimbărilor, înnoirilor permanente, stimularea și valorificarea creativității educatorilor constituindu-se într-o altă importantă preocupare a grupelor sindicale. Manifestarea metodico-științifică „Creativitate și eficiență în învățămînt", ajunsă la a patra ediție, oferă tuturor grupelor sindicale din școli și facultăți un cîmp larg de acțiune, inițiativă și afirmare. Experiența de pînă acum a demonstrat că acolo unde competența și pasiunea, receptivitatea și spiritul novator, creația și creativitatea au fost puse în slujba obținerii unor rezultate superioare, noua calitate a procesului de predare-învățare a trecut din sfera concepțiilor în cea a înfăptuirilor.

Tema actualei ediții are ca principal obiectiv mobilizarea educatoarelor, învățătorilor și profesorilor, a tuturor factorilor educativi la transpunerea în viață a concepției partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind educarea tineretului în cultul muncii și integrarea învățămîntului cu cercetarea, producția și practica social-politică. Problematica acestei importante acțiuni trebuie să atragă și să mobilizeze, îndeosebi, în faza de masă și județeană, pe toți cei ce își desfășoară munca în școli și facultăți, oferind un cadru optim de afirmare a capacităților creatoare ale educatorilor în abordarea novatoare a procesului revoluționar de înnoire și modernizare a școlii românești.

Învățămîntul românesc contemporan asigură pregătirea tinerei generații pentru viață. Aceasta este pregătită de dascăli pasionați de munca ce o desfășoară, cărora li se cere să-și întemeieze vocația, dar și viața pe înalte trăsături morale. Orice demers, chiar dublat de un mare efort intelectual, nu are eficiență în procesul instructiv-educativ dacă nu convinge elevii că este expresia unei corectitudini morale ireproșabile și a unei temeinice pregătiri profesionale. Este datoria colectivului care formează grupa sindicală de a reacționa energic și prompt, cu exigență, față de imperfecțiune, de rutină, pentru combaterea aspectelor negative, a cazurilor de nesocotire a cerințelor școlare.

Mai mult decît oricare altă profesiune, cea de educator impune să fii un entuziast, întrucît este vorba de o activitate colectivă, creatoare care se desfășoară cu tineri în formare. Profesorul este maestrul care, stăpîn pe disciplina pe care o predă, le aprinde imaginația și entuziasmul. Deci, stimularea entuziasmului și pasiunii fiecărui cadru didactic, atît în conceperea, desfășurarea activităților didactice, cît și a celor extradidactice, sînt alte coordonate ale activității grupelor sindicale.

Este necesar ca prin grupele sindicale să se acționeze mai eficient și pentru valorificarea activității de perfecționare profesională, pentru cunoașterea, difuzarea și implementarea rezultatelor cercetării metodico-științifice și inovării în practica școlară.

Birourile grupelor sindicale sînt chemate să acționeze în vederea folosirii raționale a capacității de muncă de care dispune fiecare colectiv, pentru utilizarea eficientă a bugetului de timp al cadrelor didactice și pentru asigurarea unui regim echilibrat de muncă și viață.

Organizarea și desfășurarea efectivă a muncii pe aceste coordonate este condiția de bază a afirmării grupelor sindicale din școli, pe măsura rolului lor de nuclee ale structurii și a întregii activități a sindicatelor din învățămînt.

Îmbunătățirea radicală a muncii la nivelul grupelor are o mare importanță în realizarea de către sindicatele din învățămînt a sarcinilor ce le revin din documentele Congresului al XIII-lea și ale Conferinței Naționale ale partidului.

Prof. DOBRIȚA ȚIGARAN,
președinte al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință, Cultură, Poligrafie, Presă și Edituri

ACȚIUNI LA NIVELUL GRUPELOR SINDICALE

Cercetări și studii, dialoguri cu specialiști

Grupa noastră sindicală, îndrumată de biroul organizației de partid, constituie un cadru adecvat, deschis tuturor acțiunilor, studiilor și dezbaterilor menite să contribuie la ridicarea pregătirii profesionale.

O formă eficientă, folosită în perfecționarea cadrelor didactice, o constituie dezbaterile profesionale tematice. Tema „Căi și mijloace de modernizare a lecției" a fost dezbătută cu învățători, profesori din învățămîntul gimnazial și profesori de muzică și desen. La tema „Modalități de orientare școlară și profesională în concordanță cu necesitățile forței de muncă ale județului" au fost invitați toți dirigiții din școală, iar la dezbaterea cu tema „Demonstrația și exercițiul — metode de bază în învățămîntul instrumental" au participat profesorii de muzică și desen.

Biroul grupei sindicale, în colaborare cu conducerea colectivă a școlii, a considerat necesar ca dezbaterile să se desfășoare pe grupe de specialități sau specialități înrudite, în vederea asigurării unei eficiențe sporite. Membrii grupei noastre sindicale realizează cercetări și studii pe care le popularizăm în școală și pe plan județean. Aceste studii și cercetări au ca teme sporirea eficienței procesului instructiv-educativ. În colaborare cu organul de conducere colectivă a școlii, biroul grupei sindicale a organizat dialoguri între cadre didactice și specialiști din producție, din învățămîntul superior, precum și din cercetare. În ultimii doi ani s-a conceput un studiu privind învățarea corectă și conștientă a scrisului în învățămîntul primar ca obiectiv prioritar al acestuia. Au fost antrenați toți învățătorii, iar concluziile desprinse pe baza unor fișe de evidență, concepute de conducerea școlii, au fost puse la dispoziția catedrelor de limba română și matematică. Pe baza unor teste date elevilor și dezbătute ulterior, în prezența învățătorilor, s-au desprins sarcinile ce revin în vederea ridicării nivelului la învățătură al elevilor.

Au fost organizate „dialoguri" între specialiști și profesorii de muzică din școală, pentru ridicarea calității interpretative a elevilor și pentru obținerea unor rezultate bune de către aceștia în cadrul Festivalului Național „Cîntarea României" și al Festivalului de interpretare artistică „Ciprian Porumbescu" de la Suceava. Școala noastră dispune și de o sală de concerte. Aici se desfășoară activități culturale și artistice: simpozioane, spectacole de muzică și poezie, concerte, recitaluri, sesiuni de comunicări. Marea majoritate a acestor manifestări le organizăm în colaborare cu ceilalți factori educaționali din municipiu și județ.

Pentru stimularea activității de perfecționare, biroul grupei sindicale a realizat trei panouri intitulate sugestiv „Creativitate-cercetare-perfecționare", unde sînt afișate rezultatele unor studii și cercetări ale cadrelor didactice, precum și articolele acestora publicate în revistele de specialitate.

Rezultatele activității de perfecționare din școală se concretizează și prin participarea elevilor la etapa finală a concursurilor pe discipline de învățămînt (la fizică și la matematică) și la concursul „Sanitarii pricepuți", în cele 23 de premii obținute pe plan național și în întrecerea socialistă între unitățile de învățămînt din județul Caraș-Severin, unde am obținut două diplome (un loc I, pe județ, și un loc II).

Prof. EMIL MOISE, director
Prof. NAGY ILSE, organizatorul grupei sindicale
Școala Nr. 12 din Reșița, județul Caraș-Severin

Pentru buna organizare și desfășurare a procesului de învățămînt

Mobilizatoarele îndemnuri adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, de la înalta tribună a Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român, organelor și organizațiilor de partid, tuturor oamenilor muncii, ne angajează ferm, cu spirit revoluționar, în înfăptuirea neabătută a sarcinilor și răspunderilor deosebite ce ne revin în a asigura tineretului un larg orizont științific și cultural, o bună pregătire profesională, care să-i permită să se adapteze rapid schimbărilor ce se petrec în domeniul tehnicii și tehnologiilor din toate ramurile economiei naționale. În această direcție se înscriu preocupările biroului grupei sindicale de la Liceul Industrial „Spiru Haret", din Capitală, care a mobilizat, permanent, cadrele didactice în vederea bunei organizări și desfășurări a procesului instructiv-educativ și a realizării unei pregătiri corespunzătoare a tinerei generații.

În adunările de grupă sindicală s-au făcut analize periodice și s-au stabilit măsuri și sarcini concrete care au condus la ocuparea locului I pe Capitală (trei ani, consecutiv), la licee industriale, în cadrul întrecerii socialiste. În anul școlar 1986—1987, realizarea planului de școlarizare, a programului de perfecționare, dezvoltarea și perfecționarea bazei tehnico-materiale, realizarea veniturilor planificate, precum și a planului de recuperare a materialelor și echipamentelor au fost îndeplinite integral. În grupa noastră sindicală nu s-a aplicat nici o sancțiune privind nerespectarea normelor de ordine și disciplină. La indicatorii „Rezultatele obținute de elevi în cadrul Festivalului Național «Cîntarea României» și în competiția națională Daciada", ponderea a deținut-o participarea la olimpiade și concursuri pe meserii, la sesiuni de referate și comunicări ale elevilor, prilej cu care s-au obținut rezultate bune și chiar foarte bune.

Subliniem faptul că ponderea în cadrul întrecerii socialiste o deține indicatorul „Rezultatele profesorilor, inginerilor și maiștrilor în activitatea de creație și cercetare". Au fost antrenați numeroși membri de sindicat care au contribuit la elaborarea unor teme și capitole din manualele școlare, precum și a numeroase studii și articole publicate în revistele de specialitate. Membrii grupei noastre sindicale au manifestat interes deosebit și pentru realizarea mijloacelor de învățămînt, aducîndu-și contribuția la înființarea de noi cabinete și la dotarea celor existente cu mijloace de învățămînt funcționale și eficiente. Dintre acestea, trei au fost omologate de Oficiul Central pentru Mijloace de Învățămînt: aparatul pentru studiul mișcării particulelor elementare în cîmp electric și magnetic, aparatul pentru studiul proprietăților magnetice ale substanțelor și seturile de diapozitive „Elementele componente ale mașinilor și transformatoarelor electrice".

Rezultate bune s-au obținut și în activitatea metodică științifică „Creativitate și eficiență în învățămînt". Numeroase cadre didactice din liceul nostru au prezentat comunicări științifice la etapele pe sector și Capitală, precum și la faza națională, obținînd locuri fruntașe.

Ing. FLORENTINA BERBENTE
organizatorul grupei sindicale de la Liceul Industrial „Spiru Haret" din București

Cadru optim pentru manifestarea spiritului științific și de creație

Sub îndrumarea organizației de partid din școală, biroul grupei sindicale este implicat în procesul complex al perfecționării întregii munci care vizează buna pregătire a cadrelor didactice și a elevilor. Colectivul de conducere al școlii noastre împreună cu biroul grupei sindicale au inițiat o serie de acțiuni ca „Popasul cultural din Tătărași" (aflat în al IV-lea an al desfășurării sale), în cadrul căruia au fost prezentate aspecte de înaltă ținută artistică, cu sprijinul unor personalități ale vieții științifice și culturale din Iași și din Capitală. S-au organizat simpozioane consacrate vieții și activității lui Lucian Blaga, Nicolae Iorga, Mihai Eminescu, Bogdan Petriceicu Hașdeu, precum și „școala de șah", la care predă maestra internațională Margareta Perevoznic (participanții au obținut rezultate de excepție în competiții naționale și internaționale).

Toate cadrele didactice din școala noastră au luat parte, în cadrul cursului ținut de cercetător Ana Stoica de la Centrul de Științe Sociale de pe lîngă Universitatea „Al. I. Cuza", la demonstrații practice de aplicare a metodelor active în munca didactică. S-a constituit un colectiv didactic care are ca sarcină să actualizeze permanent propaganda vizuală din școală și să amenajeze corespunzător sălile de clasă. La limba română, în cadrul cercului „Bazele cunoașterii textului", precum și în cadrul cercului „Valori culturale ale umanității" au avut loc dezbateri și schimburi de experiență care au stimulat manifestarea creativității cadrelor didactice din școala noastră. Ne-am încadrat, cu bune rezultate, în ediția precedentă a manifestării metodico-științifice „Creativitate și și eficiență în învățămînt", iar, în prezent, numeroase cadre didactice sînt cuprinse în programul de cercetare „Educația pentru pace", condus de prof. univ. dr. George Văideanu. De asemenea, ne preocupă organizarea și desfășurarea adunărilor de grupă sindicală în care sînt abordate teme privind perfecționarea activității politico-ideologice și profesionale. În cadrul acestor adunări sînt prezentate informări politice care alternează cu cele pedagogice (rubrica „Noutăți în librării") și se inițiază dezbateri privind didactica modernă. În cadrul adunărilor sindicale popularizăm legile țării, invităm juriști și cadre de conducere pentru a răspunde la diferite întrebări adresate de cadrele didactice. Organizăm standuri de carte, vizionări în colectiv a unor spectacole, drumeții, excursii, seri de poezie și teatru.

Prof. MARIA MARIN
organizatorul grupei sindicale de la Școala Nr. 22 din Iași

ÎN ATENȚIA CITITORILOR

Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință, Cultură, Poligrafie, Presă și Edituri solicită comisiile județene pentru activitatea sindicatelor din învățămînt, comitetele sindicatelor, precum și organizatorii de grupe sindicale din școli să trimită, pînă la data de 15 aprilie a.c., pe adresa Uniunii, Bulevardul Gheorghe Gheorghiu-Dej, nr. 32, sector 5, cod 70608, București, articole privind experiența valoroasă dobîndită în desfășurarea activității grupelor sindicale, în vederea elaborării unei culegeri pe această temă.

Redacția și administrația: Piața Scînteii nr. 1, București, telefon: 17 60 10

Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"